

فهرست آثار دست‌نویس شیخ طوسی (۴۶۰ق)
موجود در کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)
(بخش دوم)

میر محمود موسوی

مقدمه

نوشتار حاضر در صدد معرفی آثار مخطوط از تألیفات شیخ الطائفه محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ق) است که در کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) نگهداری می‌شود. بخش نخست این مقاله در میراث شهاب شماره ۴۸ تقدیم شد. اینک ادامه معرفی آثار (از اصول الدین تا آخر تهذیب الأحکام) ارائه می‌شود و ادامه آن در شماره‌های بعدی مجله خواهد آمد. به امید اینکه این کتابشناسی روزی به صورت مستقل عرضه شود.

(کلام، عربی)

۶۰. اصول الدین = مقدمة الكلام (۱)

آغاز: «إذا سألك سائل و قال ما الإيمان، قل هو التصديق بالله و بالرسول و بما جاء به الرسول و بالائمة و كل ذلك بالدليل لا بالتقليد و هو مركب و مرتب على خمسة أركان من عرفها كان مؤمناً و من جهلها كان كافراً و هي التوحيد...».

انجام: «لأنّ التكليف لطف و اللطف واجب على الله تعالى فيجب أن يكون حيّاً موجوداً و يجب أن يعتقد أنّه تعالى يغيّر الأجسام على ما كانت عليه لإيصال حقّ إلى مستحقّه ما ثبت من عدله و حكمته فيثبت إعادة الأجسام».

گزارش متن: رساله مختصری است در اصول دین پنج گانه که به روش خیلی ساده بدین موضوع پرداخته شده است. این رساله با تحقیق آقای محمدرضا انصاری در میراث اسلامی ایران به سال ۱۳۷۷ش به چاپ رسیده است.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت الكتاب بعون الملك الوهاب سنة خمسة و سبعين و ثمان مائة، كاتبه الفقير جمال الدين علي بن مجد الدين سديد» □ نوع خط: نسخ معرب □ نام کاتب: جمال الدين علي بن مجد الدين سديد منصورى استرآبادى □ تاريخ کتابت: ۸۶۵هـ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴ «۸۷ب-۹۰ب» □ اندازه متن: ۱۳×۹ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸×۱۳ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، برگها رطوبت دیده و اندکی فرسوده شده‌اند.

↳ الذریعة، ۹۱/۲۲-۹۲؛ میراث اسلامی ایران، ۵۷۵/۷، ۵۷۷.

شماره نسخه: «۵۱۴/۵»

۶۱. اصول الدین = مقدمة الكلام (۲) (کلام، عربی)

آغاز و انجام: «همچون نسخه نخست».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۰ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴ «۳۶الف-۹الف» □ تعداد سطر: ۱۳ □ اندازه متن: ۸×۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۳×۱۷ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع مشکی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح شده، اندکی حاشیه نویسی

دارد، حواشی برگها آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۶۸۵/۳»

۶۲. اصول الدین = مقدمة الكلام (۳) (کلام، عربی)

آغاز و انجام: «همچون نسخه نخست»

گزارش نسخه: □ نوع خط: شکسته نستعلیق □ تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۰ ق
□ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳ «۵۲ الف-۵۴ الف»
□ تعداد سطر: ۱۲ □ اندازه متن: ۷/۵×۱۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۳×۱۹
سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج دارچینی ضربی با ترنج و گل و بوته.
ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، حواشی برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.
شماره نسخه: «۶۲۲۷/۴»

۶۳. الإقتصاد الهادي الي طريق الرشد (عقاید، عربی)

آغاز: « و بعد، فإني ممثّل ما رسمه شيخ الأجلّ أطال الله بقائه... من إملاء مختصر مشتمل على بيان ما يجب إعتقاده و معرفته و يلزم العمل به و المسير إليه ممّا لا يخلو منه مكلف في حال من الأحوال و أن أقرّر ذلك بأدلة واضحة و براهين نيّرة لا أطول القول فيها فيمّله ... ».

انجام: « و متى وقع نشاط، لما زاد على القدر رجع إليها و أرجو أن يكون ذلك موافقاً لغرضه ملائماً لإيثاره و الله المشكور على ما وقّق من خدمته و المسارعة على إمتثال مرسومه و هو حسبي و نعم الوكيل و الحمد لله ربّ العالمين ... ».

گزارش متن: کتاب بسیار ارزنده شیخ الطائفة در علم کلام از دیدگاه امامیه است و خود شیخ در کتاب الفهرست خویش، با همین نام از آن یاد می‌کند، در این کتاب اصول معتقدات اسلامی از دیدگاه شیعه امامیه با ادله عقلی و نقلی اثبات شده است. پیش از ایشان، استاد وی سید مرتضی (علم الهدی) رساله‌ای در علم کلام به نام *جمل العلم و العمل* تألیف نموده بود و شیخ طوسی، بخش نظری آن را شرح کرده که بعداً به نام *تمهید الأصول* نامیده شد و کتاب *الإقتصاد* در واقع مختصر و تلخیص همان کتاب است، همان‌گونه که مشهود است، در برخی مطالب، تفصیل مطلب را به کتاب *شرح الجمل (تمهید الأصول)* ارجاع می‌دهد، این کتاب بارها به چاپ رسیده و در سال ۱۳۶۰ خورشیدی، وسیله عبدالمحسن مشکوة الدینی، ترجمه فارسی شده و چاپ و منتشر گردیده است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: مرتضی بن نورالله حسینی
□ تاریخ کتابت: رجب ۱۱۲۶ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی

□ تعداد برگ: ۱۴۹ «۸۱ب-۲۲۹ الف» □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۸×۱۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸×۲۱ سانتیمتر □ نوع جلد: مقوایی آبی، عطف و گوشه‌ها: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، اندکی از خطبه کتاب از میان رفته، برگها رطوبت دیده، لبه برگها اندکی آسیب دیده و سپس بازسازی شده است.

منابع: الذریعة: ۲/۲۶۹؛ مرآة الکتب: ۴/۴۵.

شماره نسخه: «۳۶۹۴/۱۱»

۶۴. الأمالی (۱)

(حدیث، عربی)

آغاز کتاب: «بسمه، اللهم اختم الخیر فی طاعتک، حدّثنا الشیخ المفید ابوعلی الحسن بن محمد بن الحسن الطّوسی رحمه الله- بمشهد مولانا امیر المؤمنین علی بن ابی طالب -صلوات الله علیه و آله- یوم الأحد و العشرین من شهر ربیع الأول سنة... قال حدّثنا الشیخ السعید الوالد ابو جعفر محمد بن حسن بن علی الطّوسی رحمه الله- فی شهر ربیع الاول سنة خمس و خمسين و أربع مائة قال أملاً علينا ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان ...».

آغاز نسخه: افتاده «... حیدرة إلاّ هذا إنّما کان مثلك یرجع مثله تأخذ بقول النساء و هنّ یخطئن أكثر ممّا یصبن و حیدرة فی الدّینا کثیر فراجع فلعلّک تخطئه فإن قتلتہ سدّت قومه و أنا فی ظهرك استصرخ الیهود ...».

انجام: «عن علیّ علیه السلام قال: من أراد عزّاً بلا عشيرة و هیبة من غیر سلطان و غنی من غیر مال و طاعة من غیر بذل، فلیتحوّل من ذلّ معصية الله الی عزّ طاعته فانه یجد ذالک کلّه».

گزارش متن: کتابی است در اصول عقاید شیعه امامیه و مختصری در عبادات (صلوة، زکاة، حجّ و جهاد) این کتاب را شیخ إملاء نموده‌اند و در مقدمه آن اشاره کرده که این کتابی است که مباحث اصول عقاید را با اقامه دلیل، بدون اطناب مملّ و ایجاز مخلّ همراه مباحث عبادی در بر می‌گیرد، مؤلف تفصیل مسائل را به کتابهای دیگر خود چون النّهایة و المبسوط ارجاع داده است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت ذی القعدة الحرام ۱۰۶۸ □
 □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۹۶ □ تعداد سطر:
 ۱۹ □ اندازه متن: ۱۰×۱۴ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۵×۲۱ سانتیمتر □ نوع جلد:
 تیماج قرمز ضربی مجدول زرکوب.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح شده و نسخه بدله‌ها با
 نشان، «ل» در حاشیه آمده و با عبارت «بلغ مقابلة من أوله الى آخره بقدر الوسع
 و الطاقه إلا ما زاغ عنه البصر و كان ذلك في شهر شعبان المعظم سنة ۱۰۸۲ في
 مدينة قزوين في مجلس الشریف و محفل المنيف الى العالم العامل الوصل الكامل الفقيه
 شيخ العلماء المولا خليل دام تأييده و ظلّه - و حرّره... ابن محمد العاملی الشیخ
 عبدالله البحرانی مسکناً»

منابع: الذریعة: ۲/۳۰۹-۳۱۳.

شماره نسخه: «۲۳۸۳»

(حدیث، عربی)

۶۵. الأمالی (۲)

آغاز: «بسمه، اللهم اختم الخیر فی طاعتك، حدّثنا الشیخ المفید ابوعلی الحسن
 بن محمد بن الحسن الطوسی رحمه الله - بمشهد مولانا امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
 - صلوات الله علیه و آله - يوم الأحد و العشرين من شهر ربیع الأول سنة... قال:
 حدّثنا الشیخ السعید الوالد ابو جعفر محمد بن حسن بن علی الطوسی رحمه الله - فی
 شهر ربیع الاول سنة خمس و خمسين و أربع مائة قال أملاً علينا أبو عبدالله محمد بن
 محمد بن نعمان...».

انجام: «همچون نسخه نخست».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: ۱۳۰۵ ق □ نام کاتب:
 «بخش نونویس» محمد بن محمد صادق موسوی □ عنوانها و نشانیها: مشکی □ نوع
 کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۸۱ □ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۱۲×۱۸
 سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج سبز و قهوه‌ای ضربی
 مجدول با ترنج و سرترنج، گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، بخشی از انجام نونویسی شده و حاشیه برگها آسیب دیده و مرمت گردیده است.

شماره نسخه: «۸۱۴۷»

۶۶. التبیان فی تفسیر القرآن (۱) (تفسیر، عربی)

آغاز: «بسمله، قوله تعالى و إذ غدوت من أهلك تبوئ المؤمنین مقاعد للقتال و الله سمیع علیم آیه، قال ابن عباس و قتادة و الربیع و السدی و ابن إسحاق و هو قول ابی جعفر علیه السلام: غدو النبیّ - علیه السلام - مبوئاً للمؤمنین یوم أحد و قال الحسن و مجاهد: کان یوم الأحزاب التبوئة...».

انجام: «و لم یقع اللبس لأنّ حروف الصّقات بعضها تقوم مقام بعض... یتلوه من جزء الرابع: قوله یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا اليهود و النصارى اولیاء بعضهم اولیاء بعض و من تتولّهم منکم فإِنَّه منهم ان الله لا یهدی القوم الظالمین و الحمد لله ربّ العالمین...».

گزارش متن: کتاب تبیان از جمله تفاسیر مهمّ جهان اسلام به شمار می‌رود، تفسیری که علامه سید مهدی بحر العلوم در الفوائد الرجالیة راجع به آن می‌گوید: «کتاب التبیان الجامع لعلوم القرآن، کتابی بزرگ و شکوهمند و در میان تفاسیر قرآن بی نظیر می باشد».

به راستی این کتاب اولین تفسیری است که انواع علوم قرآنی در آن گردآوری شده و خود شیخ طوسی به فهرست کتاب خود در دیباچه اشاره کرده و می‌گوید: «آن انگیزه‌ای که مرا به شروع در تألیف این کتاب واداشت این بود که در میان دانشمندان شیعه کسی را نیافتم کتابی را در تفسیر همه قرآن به گونه‌ای که همه فنون مربوط به معانی قرآن را در برگیرد، تألیف کرده باشد.» آنگاه اختلاف روش گروهی از مفسران را در تألیف تفسیر یاد آور شده و به خرده‌های مربوط به آنها اشاره کرده تا آن جا که می‌گوید: «شایسته‌ترین کسانی که در تفسیر، روش اصول معتدلی را پیموده‌اند ابو مسلم محمد بن بحر اصفهانی و علی بن علی عیسی رمانی هستند و از جماعتی از اصحاب ما - شیعه امامی - شنیدم که دوست دارند که تفسیر متوسط و معتدلی از نظر حجم که مشتمل بر همه

فنون علم قرآن یعنی قرائت، معانی، اعراب، بحث از متشابه قرآن و پاسخ انتقادهای ملحدین و یاوه گویان و ... و گزارش مربوط بر استدلال بر حقایق مذهب شیعه امامیه باشد، فراهم گردد، از این رو دست به تألیف این کتاب زدم». نسخه موجود از آیه ۱۲۱ سوره آل عمران، تا آیه ۵۰ سوره مائده را شامل می شود. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: نیمه سده ۵ق (قبل از ۴۵۵ق) □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۶۶ □ تعداد سطر: گوناگون □ اندازه متن: ۱۶×۵/۱۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۱۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج ضربی مشکی با لچک ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای بسیار نفیس و گرانبه‌است، در حیات شیخ طوسی کتابت شده و دستخط وی در برگ آغازین چنین آمده است: قرأ علیّ الشیخ ابوالوفاء عبدالجبار بن عبدالله المقرئ الرازی لأدام الله عزّه- هذا الجزء من أوله الى آخره و سمع جمیعہ الشیخ ابو محمد الحسن بن حسین بن بابویه القمیّ و ولدی ابو علی الحسن بن محمد، و کتب محمد بن الحسن بن علیّ الطوسی، فی شهر ربیع الأوّل سنة خمس و خمسين و أربعمائه» و دستخط شیخ ابوالوفاء مقرئ ذیل خط مؤلف چنین آمده: «قرأ علیّ ولدی ابوالقاسم علی بن عبدالجبار وقفه الله- هذا الجزء من أوله الى آخره و سمع السید ابوالفضل، داعی بن علی بن الحسین الحسینی لأدام الله تأییده- کتبه ابوالوفاء عبدالجبار بن عبدالله بن علی المقرئ بخطّه، سلخ جمادی الأولى، سنة أربع و تسعين و أربعمائه حامداً لله و مصلياً علی نبینا محمد و آله أجمعین و أجزت له روايته عنی عن مصنفه رضی الله عنه».

صورت مقابله‌ای در انجام نسخه چنین آمده است: «فرغ من قرائته علی بن الفتح الواعظ الجرجانی، علی صاحبه الأجل المفید... غرّة رجب -عظم الله برکتہ- سنة ثلاث و خمس مائة و قابلت نسختی بهذا الأصل علی قدر الإمكان، کتبه علی بن الفتح الواعظی...» تملک حسین بن محمد بن نصر بن سلیمان بن یحیی بن جعفر بن احمد بن محمد بن... و علی بن الحسین العبدی و عباس علی سلطانی همراه دو مهر بزرگ دایره «أفوض امری الى الله الغنی رفیع الدین بن محمد الحسینی الموسوی»

۱. شیخ ابو محمد، حسن بن حسین بن بابویه قمی از شاگردان شیخ طوسی و از نوادگان شیخ صدوق.

۲. ابوعلی حسن بن محمد فرزند شیخ طوسی ملقب به مفید ثانی.

و دو مهر بیضی «محمد نبی الله» و مهر بیضی «یا أرفع من کل رفیع» و مهر دایره «أقل العباد علی...» روی برگ نخست آمده است.

منابع: فهرست موضوعی نسخه‌های خطی جمهوری اسلامی ایران، علوم قرآنی (تفسیر) ۱۰۷/۲-۱۱۲.

شماره نسخه: «۸۳»

۶۷. التبیان فی تفسیر القرآن (۲) (تفسیر، عربی)

آغاز و انجام: «همچون نسخه نخست».

گزارش متن: نسخه حاضر از آیه (۱۲۰) سوره آل عمران تا آیه (۴۹) سوره مائده را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سال ۱۰۴۹ ق □ محل کتابت: قزوین □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۵۱ □ تعداد سطر: ۱۹ □ اندازه متن: ۹/۵ × ۱۶ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰ × ۲۶/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج سبز ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است که از روی نسخه قبلی استنساخ شده و صورت خط مصنف مبنی بر قرائت نسخه به ایشان، همراه صورت خط ابوالوفا در برگ آغازین و انجام آمده است، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» در حاشیه مقابله شده نسخه اندکی رطوبت دیده است.

شماره نسخه: «۹۱۳»

۶۸. التبیان فی تفسیر القرآن (۳) (تفسیر، عربی)

آغاز: ... «افتاده... عنده وأخبر به مکافاة لهنّ علی إختبارهنّ الله و رسوله و

قال: لا یحلّ لك من بعد أن حرم علیك...».

انجام: «یا ایها الذین آمنوا إذا نکحتم المؤمنات ثم طلقتموهنّ من قبل أن

تمسوهنّ حرج و کان الله غفوراً رحیماً...».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۶ ق □ عنوانها و

نشانیها: مشکی □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۱۸ □ تعداد سطر: ۱۸

□ اندازه متن: ۱۵×۵/۱۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۵×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج زرشکی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار کهن و نفیس، اندکی حاشیه نویسی دارد، نسخه رطوبت دیده و برخی برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.
شماره نسخه: «۳۶۰۷»

۶۹. التَّبْيَانُ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ (۴) (تفسیر، عربی)

آغاز: «... الَّذِي كَانَ بِهِمْ قَالَ: لَانَ مَلَكًا وَاحِدًا يَقْدِرُ أَنْ يَدْمَرَ عَلَى جَمِيعِ الْمُشْرِكِينَ كَمَا أَهْلَكَ جِبْرَائِيلُ قَرِيَّاتِ قَوْمِ لُوطٍ وَ رَوَى عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ أَنَّهَا قَاتَلَتْ...».
انجام: «قَالُوا يَا شَعِيبُ أَصْلَاتِكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرِكَ مَا يَعْبُدُ آبَائُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لِأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ، قَرَأَ أَهْلُ الْكُوفَةِ إِلَّا أَبَا بَكْرٍ أَصْلَاتِكَ عَلَى التَّوْحِيدِ الْبَاقُونَ عَلَى الْجَمْعِ هَذَا حِكَايَةٌ مَا قَالَ قَوْمُ شَعِيبٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ...».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «و فرغ من نسخه عزیزى بن المحسن البغدادي في ذى القعدة شهر سنة، ستة و ثمانين، حامداً لله العليّ مصلياً على النبيّ و الوصىّ و الائمة السّادة...» □ نوع خط: نسخ □ نام كاتب: عزیزى بن المحسن بغدادى □ تاريخ كتابت: ذى القعدة سال ۵۸۶ □ عنوانها و نشانيها: مشكى □ نوع كاغذ: شرقى □ تعداد برگ: ۱۴۵ □ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۱۴×۱۶/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۶×۱۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج سبز ضربى مجدول به ترنج و سرترنج با گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار کهن و نفیس از سده ششم هجرى.

شماره نسخه: «۳۶۶۵»

۷۰. التَّبْيَانُ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ (۵) (تفسیر، عربی)

آغاز: «بِسْمِ اللَّهِ، قَوْلُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَ مَا أَنْزَلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ الْأَسْبَاطَ وَ مَا أَوْتَى مُوسَى وَ عِيسَى وَ مَا أَوْتَى النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ

لا نفرّق بين أحد منهم و نحن له مسلمون، آية واحدة بلا خلاف، قوله تعالى: قولوا آمنا بالله...».

انجام: «و هذا ضعيف لانّ الحذف إنّما يجوز لضرورة الشعر و القرآن لا يحمل على ضرورة الشعر و قوله انّ الله بما تعملون محيط، معناه عالم به من جميع...» افتاده. گزارش متن: نسخه موجود تفسیر آیه ۱۳۶ از سوره بقره تا آیه ۱۲۰ سوره آل عمران را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ معرب □ تاریخ کتابت: سده ۶ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۷۹ □ تعداد سطر: ۱۵ □ اندازه متن: ۸×۱۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۷×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار کهن و نفیس از سده ششم هجری، آیات قرآن با قلم درشت‌تر از متن تفسیر کتابت شده، چندین برگ از آغاز اندکی آسیب دیده؛ ولی به متن خللی وارد نشده، فراز برخی برگها اندکی رطوبت دیده، حاشیه برگها، اندکی فرسوده شده، افزودگیهایی همراه مهر بیضی «عبده، محمدسمیع الحسینی» و تملک محمدامین صدر امالی، به تاریخ ۱۳۴۳ روی برگ نخست آمده است. شماره نسخه: «۸۴۱۹»

۷۱. التّبیان فی تفسیر القرآن (۶) (تفسیر، عربی)

آغاز: «سوره هود علیه السلام، هی مکّیة فی قول قتادة و مجاهد و غیرهما و هی مائة و ثلاث و عشرون آية فی الکوفی و إثنان فی المدنی و واحدة فی البصری...».

انجام: «و لو کان بعضهم لبعض ظهیراً ای معیناً و الملیة الّتی تجدوا بالمعارضة...» افتاده. گزارش متن: نسخه موجود از آغاز سوره هود تا آیه (۸۸) سوره بنی اسرائیل را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ معرب □ تاریخ کتابت: سده ۶ ق □ عنوانها و نشانیها: مشکی درشت‌تر از متن □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۸۹ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۱×۱۹ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۷×۲۵/۵ سانتیمتر □

نوع جلد: تیماج مشکی لاکمی روغنی زمینه مشکی، مجدول به زر با ترنج عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار نفیس و کهن، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ قراءة أئده الله» مقابله شده، مهر مربع «أفوض أمری إلى الله الغنی، رفیع‌الدین محمد الحسینی الموسوی» در برگ نخست و برخی برگها آمده، روی برگ دوم تصریح شده که از ورثه مرحوم، عباس علی سلطان، خریداری گردیده و نام گوهر سلطان بیگم، در برگ سوم و تملك یحیی... و ابراهیم بن سلیمان در سال نهصد و ... آمده، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده است.

شماره نسخه: «۱۸۸۴»

۷۲. تلخیص الشافی (۱)

(عقاید، عربی)

آغاز: «بسمله، الحمد لله المستحق الحمد و موجه و صلی الله علی خیرته من خلقه محمد و الطاهرین من عترته و سلم تسلیماً کثیراً، اما بعد، فإتی رأیت أهمّ الأمور و أولها و آكد الفرایض و آخرها للمکلف، بعد النظر فی طریق معرفة الله تعالی و صفاته و توحیده و عدله...».

انجام: «قد ذکرنا منه طرفاً فی المختصر الّذی علّمناه فی الإمامة الملقب بالمفصح من أرادہ وقف علیه من هناك و نحن الآن قاطعون کتابنا علی ما إنتهى بنا الحال إلیه إن شاء الله و نسأل الله أن يجعل ذلك خالصاً لوجهه مقرباً من ثوابه و مبعداً من عقابه».

گزارش متن: سید مرتضی علم الهدی استاد شیخ طوسی کتابی دارد به نام الشافی فی الإمامة در ردّ مباحث امامت قاضی عبدالجبار معتزلی در کتاب المفتی، وی عبارات قاضی عبدالجبار را آورده سپس پاسخ آن را به تفصیل نگاشته است بنابر این از ترتیب خاصی برخوردار نیست؛ از این رو شاگرد وی شیخ الطائفه کتاب استاد خویش را فصل بندی نموده و به نظم خاصی درآورده و به نام تلخیص الشافی نامیده است که در ماه رجب (۴۳۲ق) به انجام رسانده است.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فرغت من تنمیق هذه الرسالة الشریفة الجلیلة العظيمة الفخيمة، فی عصر نهار یوم الخمیس، السّادس و العشرون من شهر

رجب المرجّب سنة إحدى و تسعون بعد الألف على يد أحقر العباد عبدالکریم بن محمدصادق الأبهري الحیّ الإصفهانی» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبدالکریم بن محمدصادق ابهری حی اصفهانی □ تاریخ کتابت: رجب ۱۰۹۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۲۶۸ □ تعداد سطر: ۱۹ □ اندازه متن: ۸×۱۴/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۳/۵×۲۱/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: دو رو، لبه برگردان، برون: تیماج قرمز ضربی مجدول، درون: تیماج سبز مجدول به طلا.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، با عبارت «بلغ قبلاً فی سنة (۱۰۹۷) و الحمد لله ربّ العالمین» در انجام مقابله شده، نسخه بدنها با نشان «خ ل» آمده، حاشیه نویسی از علامه مجلسی با نشان «م ق ر دام ظلّه» دارد، وقف‌نامه کتاب از یوسف آقا، به خط محمد حسینی، متولّی وقف، همراه فوائدی چند روی برگ نخست، عنوان وقف در برخی برگها، به قرمز آمده، حاشیه برگها فرسوده شده و برگهای آغاز و انجام اندکی آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۳۱۹۹»

۷۳. تلخیص الشافی (۲)

(عقاید، عربی)

آغاز: «همچون نسخه نخست».

انجام: «و الأقوال العادية بعد الفقد أو القویة بعد الضعف كما علمناه من حال الخوارج و الجهمیة و النجارية و المعتزلة...». افتاده.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز و مشکی □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۶۷ (۱ب-۶۷ب) □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۰×۱۵/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده حاشیه نویسی اندکی با نشان «م ق ر» دارد و نسخه بدنها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، برگها رطوبت دیده، برخی برگها فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۷۶۵۲»

(عقاید، عربی)

۷۴. تلخیص الشافی (۳)

آغاز و انجام: «همچون نسخه نخست».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۰۸ □ تعداد سطر: ۱۸ □ اندازه متن: ۱۵×۱۰/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۴×۱۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه نویسی دارد، با عبارت «بلغ سماعاً» مقابله شده و نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، حاشیه برگها رطوبت دیده و برخی برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است. چندین برگ نخستین نونویس شده، دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) بدین عبارت روی برگ نخست آمده است:

«کتاب الاستیضاء فی الامامة لشیخ الطائفة ابي جعفر، محمد بن الحسن الطوسی و هو تلخیص الشافی الشریف المرتضی علم الهدی، حرره شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی» همراه تملک ابراهیم بن علی عبدالمولی مشهدی، روی برگ نخست آمده است.

شماره نسخه: «۹۰۹۰»

(عقاید، عربی)

۷۵. تلخیص الشافی (۴)

آغاز و انجام: «همچون نسخه نخست».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: نصیر بسطامی □ تاریخ کتابت: سده ۱۲ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۸۰ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۱۵×۷/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۳×۱۳ سانتیمتر □ نوع جلد: مقوایی، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، نسخه بدلها با نشان (خ ل) در حاشیه آمده، حاشیه نویسی از علاء‌الدین بسطامی با نشان «علاء‌الدین، م ک عفی عنه» دارد

دستخط محشی در انجام مبنی بر استکتاب نسخه وسیله وی با مهر بیضی «علاءالدین، محمد شد شفیعت» در انجام نسخه آمده، حاشیه برگهای نخستین اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۹۷۷۰»

۷۶. تهذیب الأحكام (۱)

(حدیث، عربی)

آغاز کتاب: «بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله ولي الحمد و مستحقه و صلواته على خيرته من خلقه محمد وآله و سلم تسليمًا، ذاكرفي و التباين و المنافاة و التّضاد، حتى لا يكاد يتفق خبر إلا و بإزائه ما يصاده و لا يسلم حديث إلا و في مقابلته ما ينافيه، حتى جعل مخالفونا ذلك من أعظم الطون على مذهبنا...».

آغاز: افتاده «... ذوى قرابتى حتى لا أحتسب الزكاة عليه، قال أبوك و أمك، قلت أبى و أمى قال الوالدان و الولد... باب ما يحلّ لبني هاشم و يحرم من الزكاة...».

انجام: «باب زيارة سلمان الفارسى رحمة الله عليه، السلام عليك يا أبا عبد الله سلمان السلام عليك يا تابع صفوة الرحمان السلام عليك يا من لم يتميّز من أهل الإيمان... يا من جاهد فى الله مرتين...» افتاده.

گزارش متن: تهذیب الأحكام از مهمترین و مفصلترین منابع حدیثی و فقهی امامیه و از جمله کتب اربعه شیعه امامیه به شمار می آید، و تألیفش بعد از کتاب الکافی و کتاب من لا یحضره الفقیه و پیش از استبصار انجام گرفته است، این کتاب تمامی ابواب فقهی (۲۳ باب) از طهارة تا دیات را شامل می شود، و دارای ۳۹۳ باب است ۱۳۵۹۰ حدیث را در بر دارد، و در واقع شرحی است بر کتاب المقنعة شیخ مفید رحمه الله (م ۴۱۳ق) شیخ الطائفة در سن ۲۵ سالگی و در حیات استاد خویش شیخ مفید (ره) به تألیف این کتاب شریف دست یازیده و نیمى از عمر خویش را (چهل سال) صرف این کار سترگ نموده است، این اثر مبسوط و استدلالی نخستین اثری است که به شیوه استدلال و ترجیح برخی از اخبار بر دیگری تألیف گردیده و کتابهای قبل از ایشان خالی از این ویژگی می باشد.

فقهای شیعه همچون علامه حلی در کتاب تذکره بیشتر فتاوی خود را بر آن مستند داشته‌اند، شیخ در مقدمه نسبتاً مفصلاً انگیزه خود را دفاع از حقانیت شیعه و ابطال پندارهای نادرست برخی در مورد علمای شیعه بیان می‌کند و سپس شیوه نگارش خود را توضیح می‌دهد که در نظر داشته عنوان هر مسأله را از مقنعه بیاورد، آنگاه دلیل آن را از ظاهر یا صریح آیات شریفه قرآن، سنت قطعی و اجماع بیان نماید، سپس به ارزیابی احادیث مخالف پردازد، لیکن بعداً از این روش عدول نموده و اخبار غیر شیعی را نیاورده و علت آن را دوری از تطویل مطالب عنوان نموده است. وی در برخی احادیث سلسله سند را از خود تا معصومین علیهم‌السلام به طور کامل آورده و در برخی دیگر مثل من لا یحضره الفقیه سند را از کتاب یا اصلی که خبر در آن بوده آغاز نموده و در انجام کتاب، بخشی را به عنوان مشیخه افزوده است که سلسله سندها و طرق خود را به مؤلفان منابع مورد استفاده بیان نمود است، منابع مورد استفاده در تهذیب الأحکام عبارتند از اصول کتابها و جوامع اولیه حدیث که وسیله اصحاب گرامی ائمه طاهرین علیهم‌السلام و محدثین پس از آنها تدوین شده بود و همه مورد وثوق و اطمینان بوده‌اند که به سماع، قرائت و یا اجازه از مشایخ خود نقل می‌کند و از کتابخانه استاد خویش سید مرتضی علم‌الهدی و کتابخانه شاپور واقع در کرخ بغداد، بهره جسته است.

نسخه‌های گوناگونی از این کتاب شریف در کتابخانه‌های جهان یافت می‌شود که برخی از آنها از قدمت و نفاست ویژه‌ای برخوردارند.

از جمله نسخه شماره «۲۵۶» است که به سال (۹۴۹ق) از روی نسخه‌ای که دستخط شیخ طوسی بر روی آن بوده به وسیله عزالدین حسین بن عبدالصمد حارثی عاملی، پدر بزرگوار شیخ بهاءالدین محمد عاملی، کتابت شده که از نفیس‌ترین نسخ این کتاب به شمار می‌رود که در کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله مرعشی نجفی (ره) قرار دارد و در شماره بعدی نسخه شناسی آن خواهد آمد.

پس از شیخ طوسی افراد گوناگونی بر کتاب تهذیب الأحکام شرح و یا حاشیه نوشته‌اند که صاحب الذریعة مرحوم آقا بزرگ تهرانی به تعداد بیست حاشیه و شانزده شرح اشاره نموده است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: امیر عین‌العارفین قمی «به استناد دستخط حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)» □ تاریخ کتابت: اواخر سده ۱۱ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۲۴۶ □ تعداد سطر: ۲۲ □ اندازه متن: ۱۵×۱۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵×۱۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج دارچینی ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس و گرانبها، بر علامه محمدباقر مجلسی - رحمه‌الله - قرائت شده و با عبارات بلغ قرائة أعزّه الله تعالی، مقابله و تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «م ق ر دام ظلّه العالی، ک، س، ق» از علامه مجلسی دارد، إنهاء و اجازه‌نامه‌ای از علامه مجلسی به خط شریف ایشان بر شاگرد خویش «امیر عین‌العارفین قمی» در برگ «۷۸ر» چنین آمده است: بسم الله الرحمن الرحيم، آنهاه السيد المأيد الحسيب النسيب اللبيب الأريب، الفاضل الكامل المتوقد الذكي جامع فنون... حائز قصب أسبق في مضامير السعادات، الأخ الوفي الأمير عين العارفين العلوي القمي، جعله الله سبحانه مقتضياً لآثار أجداده الطاهرين صلوات الله عليهم أجمعين، قرائة و تدقيقاً و ضبطاً و تصحيحاً في مجالس عديدة، آخرها الحادي و العشرون من شهر جمادى الاول من شهور سنة ثلاث و تسعين و ألف من الهجرة المقدسة، ثم إستجازني فإستخرت الله سبحانه و أجزت له أن يروى عني، كل ما صح لي روايته و... لي إجازته، لا سيما كتب الأخبار المأثورة، عن الائمة الأطهار، صلوات الله عليهم أجمعين بأسانيد المتكثرة المتصلة إليهم سلام الله عليهم، أخذاً عليه ما أخذ على ملازمة التقوى و الإحتياط التام في الثقل و الفتوى، فإن المفتي على شفير جهنم، ملتمساً منه أن لا ينساني في حياتي و بعد مماتي في أعقاب صلواته و سائر مظان إجابة دعواته و كتب بيمنه الوازره الدائرة، أحوج العباد الى عفو ربّه الغني، محمدباقر بن محمدتقي - عفى عنهما - حامداً مصلياً مسلماً». نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، دستخط حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)

در برگ نخست چنین آمده است: «باسمه تعالی، نسخه من التهذیب بخط العلامة الأمير عین العارفين القمی، جدّ السادة آل العارفي فی بلدة قم و كان من تلاميذ صاحب البحار و قد قرئها عليه و فی طیّها إجازات و بلاغات من شيخه فی حقّه، شهاب الدین الحسيني المرعشي النجفي».

حاشیه برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۲۲۹»

۷۷. تهذیب الأحكام (۲) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب الدیون و الکفارات و الحوالات و الضمانات و الوكالات، باب الدیون و أحكامها، سهل بن زیاد عن جعفر بن محمد الأشعري عن أبي بن القداح... قال: إياکم و الدین فانه مذلة بالتهار و مهمّة باللیل و قضا فی الدنیا و الآخرة...».

انجام: «و روی القاسم بن یحیی عن جدّه الحسن بن راشد عن یعقوب الجعفی قال: سمعت أبا الحسن علیه السلام، يقول: لا بأس بالعزل فی ستّة وجوه، المرأة التي أیقنت أنّها لا تلد، و المستّة و المرأة السليطة، و البدایة، و المرأة التي لا ترضع ولدها و الأمة.».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «أفقر عبادالله و أحوجهم إلى رحمة الله الغني الوفي، حسين بن عبدالصّمد الجباعي الحارثي الهمداني، أدخله الله في مرضيه و جعل مستقبله خيراً من ماضيه، لإثني عشر ليلة أربعة من شهر شوال سنة ۹۴۹ (۴۹ الف) و فرغ منه ضحوة الأحد... من جمادى الأولى سنة خمسين و تسع مائة هجرية... (برگ ۲۳۹ ب) □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عزالدین حسین بن عبدالصّمد حارثی عاملی □ تاریخ کتابت: ذی القعدة ۹۴۹ □ عنوانها و نشانیهها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۴۰ □ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۱۲×۱۹ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۷×۲۶ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه ای تیره با ترنج و سرترنج فرسوده.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس و گرانبقدر که در حاشیه تصحیح شده و به خط شریف عزالدین حسین بن عبدالصمد حارثی عاملی پدر شیخ بهاءالدین محمد عاملی از روی نسخه‌ای که شیخ الطائفه به خط خویش اجازه‌ای را برای فرزند خویش ابوعلی و دیگران نگاشته بوده، کتابت شده و نیز با نسخه‌ای که بر فخرالمحققین قرائت شده بدین عبارت: «بلغ قبلاً بنسخه و علیها مکتوب، بلغت المقابلة بنسخه مقروءة الإمام فخرالمحققین - قدس الله روحه - و علیها خطه و هی مضبوطة مصححة فصحت»، مقابله و تصحیح شده است. کتابت این نسخه از شوال ۹۴۹ آغاز شده و در جمادی الاولی ۹۵۰ به انجام رسیده است. یک جلد دیگر نیز با همین خصوصیات و به خط پدر شیخ بهائی در کتابخانه ملک تهران موجود است، دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست چنین آمده است: «بسمه تعالی، هذه نسخة من التهذیب بخط العلامة الشیخ حسین بن عبدالصمد الحارثی العاملی والد شیخنا البهائی. حرره شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی». اندکی حاشیه نویسی دارد، حاشیه برگها و برگ نخستین اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۲۵۶»

۷۸. تهذیب الأحكام (۴)

(حدیث، عربی)

آغاز: «الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و آله و سلم تسلیماً کثیراً، ذاکرنی بعض الأصدقا أیده الله تمّن أوجب حقه علینا بأحادیث أصحابنا أیدههم الله و رحم السلف منهم و ما وقع فیها من الإختلاف و التباين و المنافاة و التضادّ حتّی لا یکاد یتفق خبر إلاّ بإزائه ما یضادّ...».

انجام: «قال محمد بن الحسن: هذا الخبر غیر معمول علیه لانّ المراعی الوزن هو تسعة أرتال بالعراقی و ستّة بالمدنی علی ماتقدّم القول فیهِ و یوکّد ذلك ما رواه... و تسعة أرتال بالعراقی قال و یرکون بالوزن ألف أو مائة و سبعین وزنه. تمّ کتاب الصّوم مع الزیادات...».

گزارش متن: نسخه موجود از آغاز کتاب الطهارة تا آخر کتاب الصّوم را شامل می‌شود.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۲ق □ عنوانها و نشانیها: مشکی □ نوع کاغذ: فرنگی □ تعداد برگ: ۲۰۰ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۸/۵×۱۷/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۷×۲۸/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، ۱۲، م ق ر» دارد، با نشان «بلغ» مقابله شده. به دو واسطه از روی نسخه اصل به تاریخ «رمضان ۴۳۶» کتابت شده، نسخه مستنسخ عنه به خط «ابوالفوارس بن نصرالله موصلی به تاریخ اواخر جمادی الآخر ۵۷۴ است که برای کتابخانه امیر رکن‌الدین مفرح بن علی بن حماد کتابت شده، تملک «حسین الموسوی» همراه مهر بیضی «عبدہ الرّاجی حسین بن عبدالکریم الموسوی» و تملک «محمد بن اسماعیل بن محمود حفار» به تاریخ (۱۲۸۷ق) و مهر هشت گوشه «ربّ ارزقنی الصبر اسماعیل» و تملک «علی محمد الموسوی» با مهر بیضی «عبدہ علی بن محمد الموسوی» و تملک «ابن شاهمیر موسوی دزفولی، با مهر مربع «شاهمیر...» روی برگ نخست آمده، حاشیه برگها و برگ نخست و انجام اندکی آسیب دیده و مرمت شده. نسخه بدنها با نشان «خ، ل» در حاشیه نگاشته شده، حاشیه زیرین برگها، اندکی رطوبت دیده است.

شماره نسخه: «۲۷۴»

(حدیث، عربی)

۷۹. تهذیب الأحکام (۵)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «عنه عن محمد بن الولید عن یونس بن یعقوب عن ابی عبدالله (ع) قال سألتہ عن الجنّازة لم أدركها حتّی بلغت القبر أصّلی علیها قال إن أدركتها قبل أن تدفن فإن شئت فصلّ علیها: تمّت الزیارات».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطّهارة تا آخر کتاب الصّلاة را در بر دارد. گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ الجزء الاوّل... علی ید... ابن محمد امیر عین العارفین الحسینی العاشوری القمی فی الخمس من العشر الاوّل من ذی القعدة فی العشرة من العشر التاسع من المائة الاوّل بعد الألف من الهجرة النبویة «۱۰۷ب» وقع

الفراغ علی يد... عين العارفين الحسيني العاشوري في بلدة اصفهان في يوم أحد من العشر الثالث من الشهر الثاني من السنة الثانية بعد التسعين بعد الألف من الهجرة و الحمد لله أولاً و آخراً»، □ نوع خط: نسخ □ نام كاتب: عين العارفين حسيني عاشوري □ تاريخ كتابت: صفر ۱۰۹۲ □ محل كتابت: اصفهان □ عنوانها و نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقي □ تعداد برگ: ۲۷۶ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۰/۵×۲۱ سانتيمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۳۰ سانتيمتر □ نوع جلد: دو رو، برون: تيماج قرمز، درون تيماج سبز، مجدول به طلا.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس در حاشیه تصحیح و مقابله گردیده و توسط سید عین العارفين حسینی عاشوری قمی، بر علامه مجلسی قرائت شده و إنهاء علامه مجلسی همراه اجازه روایت وی در برگهای «۱۹۵ ب و ۱۰۷ ب» و انجام به خط شریف علامه در تاریخ ربیع الأول ۱۰۹۱ و ذی القعدة ۱۰۹۱، جمادی الآخر ۱۰۹۲ چنین آمده: بسم الله الرحمن الرحيم، أنها السيد الأيد الفاضل الكامل الذكي الأمير عين العارفين الحسيني القمي أيده الله تعالى قراءةً و تدقيقاً و تصحيحاً و ضبطاً في مجالس عديدة آخرها ثالث عشر شهر ربيع الثاني سنة إحدى و تسعين بعد الألف، فأجزت له روايته عني بأسانيدي المتصلة إلى أرباب العصمة صلوات الله عليهم و كتب بيمناه الوزرة الدائرة أحقر العباد محمدباقر بن محمدتقي عفي عنهما حامداً مصلياً مسلماً» دو إنهاء و اجازه دیگر نیز از وی آمده که در کتاب اجازات الحديث علامه مجلسی ص «۸۵-۸۹» آمده است. حاشیه نویسی با نشان «م ق ر دام ظلّه العالی، م، ۴» از علامه مجلسی دارد. نسخه بدھا با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته است.

شماره نسخه: «۳۱۲»

(حدیث، عربی)

۸۰. تهذيب الأحكام (۶)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش متن: نسخه موجود از اول کتاب الطهارة تا آخر الصلاة را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «وافق الفراغ من تعلیقه، ظهر نهار الخمیس السابع و العشرين من شهر شعبان سنة ثلاثة و ثمانية و تسعمائة، بقلم... احمد بن علی بن حسن بن موسی النباطی عفی الله عنهم جميعاً» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: احمد بن علی بن حسن بن موسی النباطی □ تاریخ کتابت: شعبان ۹۸۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۵۶ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۱۴×۲۴ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۱×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع مشکی، عطف: تیماج مشکی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با عبارات «بلغ قراءة وفقه الله تعالى، و ثم بلغ قراءة أیده الله تعالى بلغ سماعاً أیده الله» که برخی به خط شریف علامه مجلسی می‌باشد، مقابله شده، نسخه بدوها در حاشیه نگارش یافته و اندکی حاشیه نویسی دارد. انواع احادیث با نشان «حسن، ضعیف و صحیح» در حاشیه آمده، وقف‌نامه کتاب به خط شریف «صاحب معالم حسن بن زین الدین بن علی عاملی فرزند شهید ثانی به تاریخ جمعه پنجم رمضان ۹۸۳ و دستخط میرزا ابوطالب محمد بن ابوالقاسم موسوی زنجانی به تاریخ ۱۳۲۲ در تهران، روی برگ نخست آمده است.

شماره نسخه: «۳۱۵»

(حدیث، عربی)

۸۱. تهذیب الأحکام (۷)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «و روی ابن ابی عمیر عن بعض أصحابه عن أبی عبدالله علیه السلام فی رجل مسلم کان فی أرض الشّرك فقتله المسلمون ثمّ علم به الإمام بعد، فقال یعتقد مكانه رقبة مومنة و ذلك قول الله عزّوجلّ و إن کان من قوم عدوّ لكم و هو آخر الكتاب و الحمد لله رب العالمین...».

گزارش متن: نسخه موجود از آغاز کتاب طهارت تا آخر کتاب دیات را در بر می‌گیرد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ جزء الرابع من کتاب تهذیب الأحکام و آخره کتاب الحجّ... فی ید... ابن کمال الدین حسین الحسنی الحسینی منهی... فی

یوم الأربعاء غرة شهر جمادى الثانی سنة ۱۰۵۰ خمسين بعد الألف من الهجرة»
 □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: منہی بن کمال‌الدین حسین حسینی و ابومسلم بن
 محمد علی بن ابومسلم الحشوقانی □ تاریخ کتابت: سال ۱۰۵۰ و ۱۰۵۵ ق
 □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی، □ تعداد برگ: ۶۲۵ □ تعداد سطر:
 ۲۷ □ اندازه متن: ۱۵/۵ × ۲۸/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵ × ۳۹ سانتیمتر □ نوع
 جلد: تیماج قرمز فرسوده با ترنج و سرترنج فرسوده.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغ قراءة
 أيده الله تعالى، بلغ مقابلة و تصحيحاً بقدر الوسع و الإمكان من أوله إلى هنا، يوم
 الإثنين ثالث عشرین شهر جمادى الثانی من شهور سنة إثني و سبعین بعد الألف من
 الهجرة النبویة علیه ألف ألف التحية و السلام، ثمّ العبد المحتاج الى ربّه الغنی، محمود
 بن افضل‌الدین محمد الطباطبائی» (برگ ۲۰۱) فرغ من كتابة هذا الكتاب الموسوم
 بتهدیب الأحكام الشریعة المؤید بتوفیق ربّانی، الفقیر الحقیر الى الله الغنی، ابومسلم
 بن محمد علی بن ابومسلم الحشوقانی، من شهور خمس و خمسين بعد ألف من الهجرة
 النبویة (۶۲۴ب) حاشیه نویسی مفصل به خط قرمز در اوایل و سبز در اواخر (تا
 برگ ۲۸۸) از «یحیی بن محمد شفیع اصفهانی» (ع ۵۱، ۱۲، ق) دارد. دستخط وی
 نیز همراه تملک و دو مهر بیضی به تاریخ سوم شوّال ۱۳۰۸ روی برگ نخست
 آمده است «محمد و العترة الطاهرة شفیع یحیی فی الآخرة» و «المتوکل علی الله یحیی
 بن محمد شفیع» وسیله محمود بن افضل‌الدین طباطبائی، به تاریخ دوشنبه، هشتم
 جمادى الثانی ۱۰۷۲ تا هشتم محرّم الحرام ۱۰۷۳ تصحیح و مقابله شده است،
 نسخه بدلا با نشان «خ ل» در حاشیه آمده. دستخط حضرت آیت‌الله العظمی
 مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست چنین آمده است: «كان العلامة الحاج میرزا
 یحیی بن محمد شفیع من نوابغ القرن الرابع عشر و له تعالیق نفیسة علی عمدة كتب
 وكانت له خزانة كتب عامرة قد رزقنی ربّی و وقفها فی سبیل ربّی لمرضاته،
 شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۳۹۲» برگ نخست نونویس شده، حاشیه
 برگها فرسوده شده و آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۳۶۶»

۸۲. تهذیب الأحکام (۸)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمه، کتاب النکاح، باب السنّة فی النکاح، محمد بن یعقوب عن عدّة من أصحابنا عن احمد بن محمد بن محمد عن ابن فضال، قال: قال ابو عبدالله علیه السلام، رکعتان یصلیهما المتزوج أفضل من سبعین رکعة یصلیها العزّاب...».

انجام: «و ما ذکرته عن ابي طالب الأنباری فقد أخبرنی به احمد بن عبدون عنه قد آوردت جملاً من الطّرق إلى هذه المصنّفات و الأصول و لتفصیل ذلك شرح یطول هو مذكور فی الفهارس المصنّفة فی هذا الباب للشیوخ رحمهم الله من اراده أخذه من هناك...».

گزارش متن: نسخه موجود از اوّل کتاب نکاح شروع شده و تا آخر کتاب الدیّات را در بر می گیرد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۳۳ □ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۱۷×۱۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۴×۱۸ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای با لبه برگردان.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی با نشان «ق م د ش» دارد. نسخه بدلها با نشان «ق» در حاشیه آمده، انواع احادیث (صحیح، موثق، ضعیف...) در حاشیه با رموزی تعیین شده است. اینهایی از علامه محمدباقر مجلسی مبنی بر سماع، تصحیح و ضبط عبارات همراه اجازه روایت به مولانا خان محمد اردبیلی به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۷۵ در برگ انجام بدین عبارت آمده است:

«بسم الله الرحمن الرحيم، أنہاء المولى الفاضل الكامل الصالح التقى الذكى، مولانا خان محمد الأردبیلی سماعاً و تصحيحاً و ضبطاً و تحقيقاً فی مجالس، آخرها رابع شهر جمادی الثانی من شهور سنة خمس و سبعین بعد الألف و أجزت له دام تأييده أن يروى عنى جميع الكتب الأربعة المشهورة التى عليها المدار فى هذه الأعصار بأسانيدى المتكثرة المتصلة إليهم رضوان الله عليهم- و كتب الخاطى الخاسر ابن محمد تقى، محمدباقر عفى عنهما، حامداً مصلياً مسلماً».

تَمَلَّک مُحَمَّدبَاقِر بن مُحَمَّدمَهْدی هرنَدی به تاریخ ۱۱۶۱ق با مهر بیضی «مُحَمَّد، باقر العلوم ۱۱۵۹» و محمود بن محمود تبریزی و مُحَمَّدمحسن بن مُحَمَّدباقر طباطبائی تبریزی با مهر بیضی «عبدہ محسن الحسینی» و مهر هشت گوش «الوائق بالله الغنی لطفعلی الحسینی» همراه فهرست کتابهای مندرج در این مجلد روی برگ نخست آمده، حاشیه برگ نخست آسیب دیده و مرمت شده و فراز برگها رطوبت دیده است.

شماره نسخه: «۵۳۵»

۸۳. تهذیب الأحکام (۹)

(حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «فقال ابو عبدالله عليه السلام إن رسول الله (ص) كان هدر دم المغيرة بن ابی العاص و حدث حديثاً طويلاً و إن زينب بنت النبي توفيت فان فاطمة عليها السلام خرجت في نساءها فصلت على أختها، عنه عن العباس بن ...» افتاده. گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت... في تاريخ ۲۶ شهر ربيع الثاني من شهر سنة ۱۰۷۳» □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: ربيع الثاني ۱۰۷۳ (۱۱۰) □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۹۳ □ تعداد سطر: ۲۲ □ اندازه متن: ۱۲×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۶ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و با نشان «بلغ قراءة أيده الله تعالى» ثم بلغ قراءة أيده الله تعالى» دو بار مقابله شده، نسخه بد لها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، حاشیه نویسی اندکی با نشان «ق» دارد. اجازه روایتی از عبدالله بن محمد عاملی به سید مطلب موسوی حسینی جزائری، به تاریخ شعبان ۱۰۷۳ و تملک محمد حسین با مهر مربع «عبدہ محمد حسین» و امانت بودن کتاب از میرزا محمود با مهر بیضی «یا أبا القاسم» همراه افزودگی‌های اندکی روی برگ نخست آمده، برگها اندکی رطوبت دیده و برگ نخست و انجام اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۵۳۶»

(حدیث، عربی)

۸۴. تهذیب الأحکام (۱۰)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «و قال الصادق علیه السلام لقوم من أصحابه انه قد حقّ لی أن آخذ البری منکم بالسقیم و کیف لا یحقّ لی ذلك و أنتم یبلغکم عن الرجل منکم القبیح فلا تتکرون علیه و لا تهجرونه و لا تؤذونه حتی یترکه، تمّ کتاب الجهاد و الأمر بالمعروف».

گزارش متن: نسخه موجود شامل کتاب الطّهارة تا کتاب الجهاد می باشد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «کتبه العبد... محمدحسین بن محمدشاه الحسینی المرعشی الشوشتری یوم الأحد ثامن شهر ذی القعدة سنة ستّ و خمسين و ألف من الهجرة النبویة...» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمدحسین بن محمدشاه حسینی مرعشی شوشتری □ تاریخ کتابت: ذی القعدة ۱۰۵۶ □ محل کتابت: شوشتر □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۰۴ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۱×۲۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸/۵×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز ضربی مجدول باترنج و سرترنج گل و بوته، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی با نشان «م ح ق مدظله العالی، آقا حسین مدظله العالی، ق، ح ق، ۱۲، ع الف ه قدس سره» دارد، با عبارت «بلغ قبلاً، بلغ قراءة أفاض الله تعالى علیه» در حاشیه مقابله شده، دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی در برگ جداگانه بدین عبارت آمده است: «النسخة من التهذیب من أوله الى آخر باب الجهاد بخط العلامة السید محمدحسین بن محمدشاه الحسینی المرعشی التستری من أسرة العلامة الشهيد القاضي نورالله المرعشی و قد فرغ من کتابتها سنة ۱۰۵۶ فی بلدة تستر و هی فی المكتبة العامة الموقوفة». تملک «محسن بن تقی بن ملا کتاب و حسن بن نصرالله الموسوی»، به تاریخ (۱۲۷۳ق) در نجف اشرف و «قاسم محبی الدین» بتاریخ ۸ ذی القعدة (۱۲۲۰) همراه تملک بی نام به تاریخ (۱۳۴۰ق) در برگ نخست آمده، حاشیه برخی برگها اندکی رطوبت دیده چندین برگ از آغاز و انجام آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۸۴۰»

۸۵. تهذیب الأحكام (۱۱) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ کاتب: محمدزمان بن علی بیستون
شهرادی □ تاریخ کتابت: سده ۱۰ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ:
شرقی □ تعداد برگ: ۳۸۸ □ اندازه متن: ۱۵×۲۶/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد:
۲۴×۴۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه نویسی با نشان «ق، م م»
دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، و با نشان «بلغ سماعاً آیدہ اللہ
تعالی» در حاشیه مقابلہ شده است، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده تملک
«محمدتقی بن فتاح موسوی زنجانی» با دو مهر مربع «محمدتقی بن فتاح الموسوی»
و تملک اسماعیل بن محمدتقی با مهر بیضی «ابن محمدتقی اسماعیل الموسوی» و
حسین بن عبدالله رماحی، روی برگ نخست آمده است.

شماره نسخه: «۸۵۱»

۸۶. تهذیب الأحكام (۱۲) (حدیث، عربی)

آغاز: «کتاب الزیارات من کتاب التهذیب، مختصر أنساب النبی صلی الله علیه و
آله و الائمة علیهم السلام و زیاراتهم و تاریخهم و ذکر مشاهدہم و الخبر الوارد فی
زیارة کل واحد منهم و ما یتعلق بذلك...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۵»

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فرغ من تحریره، محمدکریم بن محمد نبی
الشهریاری... فی شهر ذی الحجّة الحرام من شهور سنة ثلاث و تسعين و ألف هجرية»
□ نوع خط: نسخ □ کاتب: محمدکریم بن محمد نبی بحتکانانی شهریاری □ تاریخ
کتابت: ذی الحجّة ۱۰۹۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ:
۲۹۱ □ تعداد سطر: ۳۰ □ اندازه متن: ۱۶×۲۷ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۴×۳۶
سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج مشکی، درون: تیماج قهوه‌ای مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «م د رحمه الله، ق» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، حاشیه برگها رطوبت دیده چند برگ از میان نسخه اندکی آسیب دیده سپس وصال شده؛ فهرست عناوین کتابها در برگ نخست آمده است. اقسام احادیث از لحاظ «حسن، ضعیف و موثق» بودن؛ با رموزی در حاشیه نگاشته شده است.

شماره نسخه: «۸۵۵»

(حدیث، عربی)

۸۷. تهذیب الأحکام (۱۳)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۵۶».

انجام: «عن علی بن ابراهیم عن أبیه عن النوفلی عن السّکونی عن أبی جعفر علیه السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله لا قطع فی عمر و لا کثر و لا کثر شحم اللحم، و بهذا الإسناد، قال النبی صلی الله علیه و آله فیمن سرق الثمار فی کمه فما أکل منه فلا شیء علیه و ما حمل فیعزّر...» افتاده.

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الدیون و الکفالات تا حدّ سارق را شامل می‌شود.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «کتبه... عنایت الله بن فتح الله دوستی سمنانی فی جوار الروضة المطهّرة المقدّسة الرضیة الرضویة علی مشرفها ألف الصلاة و ألف تحیة فی شهر رجب المرجّب سنة ثمانین و تسعین سنة ثمانین و تسعین سنة ۹۸۰ (۸۶ الف) تمّ الكتاب بعون الملك الوهّاب علی يد أقلّ العباد عبد الأحد بن عبدالواحد الاسترآبادی (۲۴۸ب)» □ نوع خط: نسخ □ کاتب: عنایت الله بن فتح الله دوستی سمنانی و عبد الأحد بن عبدالوهّاب □ تاریخ کتابت: رجب ۹۸۰ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۰۸ □ اندازه متن: ۱۶/۵ × ۱۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶ × ۱۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی اندکی با نشان «م، ۱۲» دارد نسخه بدوها در حاشیه با نشان «خ ل» آمده برخی عناوین در حاشیه نگارش یافته است.

نوع خط از برگ ۸۶ ب و ۲۷۹ تغییر یافته، حاشیه برخی برگها اندکی رطوبت دیده است. تملک محمدباقر بن عبدالقادر حسینی جرجانی همراه مهر هشت گوش «عبد محمدباقر بن عبدالقادر الحسینی» و تملک ملا علی محمد، روی برگ نخست دیده می شود.

شماره نسخه: «۱۰۶۸»

(حدیث، عربی)

۸۸. تهذیب الأحكام (۱۴)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۵۶»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۵»

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «کتبته و صححته بعونه سبحانه من اوله الى آخره و أنا العبد علی حیدر الجیلانی عفی عنهما» (انجام دیات) □ نوع خط: نسخ □ کاتب: علی بن حیدر جیلانی □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۳۲ □ اندازه متن: ۱۹/۵ × ۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۳۰ × ۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج دورو.

ویژگی ها: نسخه ای است نفیس که با نسخه مصحح شهید ثانی زین الدین عاملی وسیله میرزا علیرضا بن کمال الدین حسین اردکانی شیرازی تجلی به سال ۱۰۷۰ ق مقابله و تصحیح شده، عبارت مقابله در چندین برگ از کتاب آمده که مورد آخر در انجام نسخه بدین عبارت آمده است: «بلغ مقابله بحسب الطاقة مع النسخ المعتمدة علیها منها نسخة شیخنا الفقیه المحقق الشهید الثانی - قدس سره - و قد کتب رحمه الله فی آخر کتاب الحدود و هذه صورته: «قوبل من اول کتاب الصید إلى هنا بخط الشيخ أبي جعفر الطوسی قدس سره - فی مجالس آخرها لیلۃ الأحد خامس شهر ربیع الاول سنة ستین و تسعمائة و أنا العبد زین الدین علی بن احمد، حامداً مصلیاً مسلماً»، و قد وقع الفراغ من مقابله هذا الكتاب فی شهر جمادی الاول سنة ۱۰۷۰ و أنا الفقیر الى الله الغنی، ابن کمال الدین حسین، علی رضا الأردکانی شیرازی غفر الله ذنوبهما و ستر عیوبهما حامداً مصلیاً».

کاتب نیز نسخه را تصحیح نموده و در انجام نسخه آن را یادآور شده ولیکن میرزا علی رضا تجلی زیر آن نگاشته: «لولا تصحیحک ایها الفاضل لسهّل علينا الأمر فی تصحیح هذه النسخة السقيمة غفر الله لک» حاشیه نویسی با نشان «م ت ق، م و سلمه الله» نسخه بد لها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته است، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده و آسیب خورده و مرمت شده است. دو مهر بیضی کوچک «و رفعناه مکاناً علیاً» در انجام آمده است.
شماره نسخه: «۱۳۲۵»

(حدیث، عربی)

۸۹. تهذیب الأحکام (۱۵)

آغاز: «بسمله، کتاب الجهاد و سیره الإمام باب فضل الجهاد و فروضه محمد بن احمد بن یحیی عن ابي جعفر عن ابيه عن وهب عن جعفر عن ابيه عليهما السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و آله إن جبرئیل أتانی بأمر قرّت به عینی و فرّح به قلبی قال: یا محمد من غزا غزوة فی سبیل الله من امتک فما أصابته قوّة من السماء أو صراع إلا كانت له شهادة يوم القيامة...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۵»

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الجهاد تا آخر کتاب الدیات را در بردارد. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ کاتب: جلال ابردهی □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۸۶ □ اندازه متن: ۱۲×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹/۵×۳۱ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمع مشکی عطف: تیماج مشکی.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و توسط محمدامین خادم بن عبدالوهاب استرآبادی به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۸۷ در انجام بدین عبارت مقابله شده است: «تمت المقابلة بعون الله و حسن تأییده بإعانة جمع من إخوان الصفا و خلان الوفا مع النسخ العديدة المصححة المعتمدة علیها و مراعات الجهد فی ثالث عشرین، من شهر جمادی الثانی سنة ۱۰۸۷ و أنا المذنب المحتاج الی رحمة الملك الهادی ابن عبدالوهاب محمدامین الخادم الاسترآبادی» وقف نامه نسخه به تاریخ ۱۲۵۷ق. از

سوی ننه خانم بنت حسن طهرانی در آغاز و انجام نسخه با چندین مهر بیضی کوچک «أمته ننه خانم» تملک محمدامین خادم استرآبادی مصحح نسخه، با مهر بیضی عبده محمدامین الخادم الاسترآبادی» و دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در خصوص نسخه در برگ نخستین چنین آمده: «هذه نسخة من التهذيب لشيخ الطائفة نفيسة جداً مصححة بتصحيح العلامة المولى محمدامین الاسترآبادی الخادم فی حرم مولانا الرضا، شهاب الدین الحسینی المرعشی التجفی».

تملك مرتضى با مهر مربع «لا إله إلا الله الملك الحق المبين، عبده مرتضى» همراه با سه مهر مربع بزرگ وقف در برگ نخستین و انجام آمده است. برگها مجدول به طلا و مشکی و لاجورد حاشیه برگها رطوبت دیده است.

شماره نسخه: «۱۴۴۱»

۹۰. تهذيب الأحكام (۱۶)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمه، کتاب الصلاة: قال الشيخ أيده الله، و المفروض من الصلاة في اليوم و الليلة خمس صلوات ثم ذكر تفصيلها و هذا الباب لا وجه للتشاغل بشرحه لانه كالمعلوم ضرورة من دين النبي صلى الله عليه و آله و سلم مما لا خلاف فيه...»

انجام: «عن أبي عبدالله عليه السلام قال: سألته عن الجنابة لم أدركها حتى بلغت أصلى عليها قال: إن أدركتها قبل أن تدفن فإن شئت فصلّ عليها، ثم كتاب الصلاة و الزيارات و الحمد لله رب العالمين...»

گزارش متن: نسخه موجود شامل کتاب الصلاة است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ کاتب: صدرالدین صحاف □ تاریخ کتابت: نیمه دوم سده ۱۰ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۸۲ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۱۷/۵ × ۱۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸/۵ × ۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج، قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح و بارها با نسخه‌های مصحح، مقابله شده، عبارت مقابله در حواشی آمده و در انجام نسخه نیز بدین شرح آمده است: «باسمه سبحانه، بلغت المقابلة مرة أخرى كآنها الخامسة و السادسة

أو أقلّ أو أكثر مع المولى الصالح الفالح الكامل العلم العلم التقى التقى مولانا سعدالدين محمد الأنصاري الكاشاني الساكن بكربلا سلّمه الله تعالى في مجالس أكثرها في الحائر المقدّس المعلّى على مشرفها شرايف الصلاة والسلام والتحيّة و الثناء و كان آخرها صبيحة يوم الإثنين ثاني عشرين جمادى الاول من سنة أربع و تسعين و تسعمائة في الكربلا و كتب ذلك بيده الجانية فقير عفو ربّه، تراب عتبة سيّده و مولاه عليه صلوات الله، أحقر العبيد بن كلبه الباسط ذراعيه بالوصيد، تاج الدين بن حسين صاعد.»

بنابراین به وسیله سعدالدين محمد انصاري كاشاني در كربلاي معلّاً روز دوشنبه ۲۲ جمادى الاول ۹۹۴ مقابله شده است.

سپس وسیله «عبدالله بن محمد...» بدین عبارت مقابله شده: «ثمّ بلغ قراءة و تصحيحاً أيّده الله و بلغه الى ما يتمناه و كتبه الفقير الى الله تعالى عبدالله حامداً مصلياً مستغفراً». تاریخ کتابت مقابله از میان رفته از این رو احتمال می رود عبدالله فرزند محمدتقی مجلسی باشد که در اواخر سده ۱۱ یا اوایل سده ۱۲ انجام شده است. «باسمه سبحانه بلغ مقابلة و عرضاً بالنسخ المعتبرة المصححة المقررة المقابلة بالقراءة و السّماع عند أعظم أكابر المشايخ و أجلاء عظماء الموالى العوالى أفاض الله تعالى على المستفدين المستعدين بركات أنفاسهم السّامية و خلد ظلال افضالهم المتعالية و ذلك في مجالس آخرها صبيحة يوم الأحد أوّل العشر الثّاني من شهر شوّال ختم بالخير و الإقبال في سنة ۹۸۲ في المشهد المقدّس المعلّى المزكى للإمام الأنام و قبلة قبول أدعية الخواص و العوام سلطان الفاضل و الإمام الثامن سيّدى و مولائى و من التوسّل الى عتبة العلية غاية أملى و رجائى... عليه من الصّلوات أكملها و التحيّيات أجملها... و الكاتب... العبد الفقير الشّهير بتاج الدّين حسين صاعد...» (۱۰۶ب) زير عبارت: مقابله: «ثمّ قرأ و بلغ قراءة و تصحيحاً وفقه الله و أيّده و إيّانا كتبه ع» چنین آمده است: «باسمه سبحانه، هذا شريف خط المولى الموالى العلامة الفهامة المجتهد المتهجّد المخدوم المطاع خلد ظلّه العالى و هذا المرتبة الثانية بل الثالثة من المقابلة و السّماع و العرض لهذا الكتاب بالكتب المعتبرة المصححة و الله تعالى ولى التوفيق و هذا أزمة التحقيق و ذلك بعد العصر من يوم الإثنين منتصف شهر

ذی القعدة الحرام سنة ۹۸۲ الهجرية على مهاجرها الشريف، الصلاة والسلام و التحية بالمشهد المقدسة العليّ الزكيّ الرضوي، على مشرفه شرايف الصلاة والسلام و التحية و الكرام من العالی العلیّ و الله تعالی ملهم الصّواب» (۱۰۶ب)
حاشیه نویسی بسیاری با نشان «ک ل ص منه سلّمه الله، منه دام ظلّه» از کاتب نسخه و دیگران دارد. نسخه بدھا، با نشان «بدل» در حاشیه آمده، اسامی راویان احادیث در حاشیه به قرمز نگارش یافته است. حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده فراز برخی برگها اندکی فرسوده شده است. عبارت مقابله در برخی برگها آمده است. برگهای الصاقی شامل حواشی توضیحی است.

شماره نسخه: «۱۷۳۳»

۹۱. تهذیب الأحكام (۱۷) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴»

انجام: «... و إن أقام المغرب لم يكبر و التكبير بالأمصار يوم عزمة صلاة الغداة إلى التفر الاول و صلاة الظهر و هو وسط ايام التشريق، قال محمد بن الحسن: هذا الخبر موافق لمذهب العامة و لسنا نعمل به و العمل على ما قدّمناه من الأخبار»
گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطهارة تا کتاب الحج را شامل می شود.
گزارش نسخه: □ ترقیمه: «و قد فرغ من كتابته العبد الرجی الى رحمة ربّه، محمود بن حسین الطبسی فی خامس عشرين من شهر رجب المرجب سنة ۹۸۵»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمود بن حسین طبسی □ محل کتابت: مشهد مقدس □ تاریخ کتابت: رجب ۹۸۵ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۹۸ □ اندازه متن: ۱۵/۵ × ۱۰/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸ × ۲۴/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج حنایی ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی ها: نسخه ای نفیس است که در حاشیه تصحیح شده و با نسخه پدر شیخ بهاء الدین عاملی، عزالدین حسین بن عبدالصمد حارثی عاملی و نسخه شهید ثانی زین الدین بن علی عاملی، مقابله و تصحیح شده که آن نسخه از روی نسخه

مصحح شهید ثانی که خط شریف وی بر روی آن مبنی بر مقابله و تصحیح قرار داشته، مقابله و تصحیح شده است که به خط حاجی محمد تونی در مشهد رضوی بدین امر تصریح شده است، دستخط محمدجعفر بن حاجی سلطانعلی الأهری، در مشهد رضوی به تاریخ ربیع الثانی ۱۰۹۴ در برگ نخست و انجام کتاب طهارة آمده است. تملک صفی الدین محمد بن جلال الدین محمد بن حمیدالدین بن جلال الدین بن الحسن العاصی الهرندی با مهر بیضی «یا صفی لک الصفا» و تملک عبدالغالب بن محمدامین با مهر بیضی «الله غالب علی أمره» و تملک محمدجعفر اهری و محمدصادق بن محمدرحیم خادم مشهدی به تاریخ ۱۱۱۵ و مهر مربع «لا إله إلا الله الملك الحق المبين عبده محمد صادق» و تملک محمد مهدی بن محمد شفیع الذرماوی به تاریخ ۱۰۸۳ روی برگ نخستین مشاهده می شود، دو مهر بیضی مخدوش در آغاز و انجام آمده است، حاشیه نویسی اندکی با نشان «م ق، مغرب، ق» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، حاشیه برگها رطوبت دیده و چندین برگ از آغاز و انجام آسیب دیده و مرمت غیر فنی شده، عبارات مقابله نامه در انجام نسخه چنین آمده است: «بلغ مقابلة و تصحيحاً في مجالس متعددة آخرها، آخر نهار يوم الإثنين رابع ثانی الجمادین فصیح إن شاء الله تعالی و كان في تاریخ سنة سبع و خمسين بعد الألف، كتبه الفقير إلى الله، عبدالله بن حاجی محمد البشروئی التونی عفی عنهما، ثم بلغ قبلاً بنسخة الشيخ حسين بن عبدالصمد الحارثی العاملی أعلى الله درجته في مجالس آخرها يوم الأحد لأربع مضين من ذیجدة الحرام، سنة أربع و سبعين و ألف و كتبه بيده الفانية الجانية، احمد بن حاجی محمد التونی، حامداً مصلياً مسلماً، بلغ قبلاً فصیح إن شاء الله تعالی في مجالس، آخرها يوم السبت، تاسع شهر جمادى الثانی من شهور سنة أربع و تسعين بعد الألف و كتبه بيده الجانية محمدجعفر بن حاجی سلطانعلی الأهری» دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در انجام نسخه چنین آمده است: «نسخة من التهذيب مصححة مقروئة على المشايخ، شهاب الدین الحسينی المرعشی النجفی».

شماره نسخه: «۱۸۴۱»

۹۲. تهذیب الأحكام (۱۸) (حدیث، عربی)
 آغاز: «کتاب الحج: باب وجوب الحج، قال الشَّيخ رحمه الله: الحجّ فريضة على كلِّ حرٍّ بالغٍ مستطيعٍ و التَّخْلِيَةِ مِنَ الْمَوَانِعِ بِالْإِلْجَاءِ وَ الْإِضْطْرَارِ وَ حُصُولِ مَا ...»
 انجم: «همچون نسخه ۳۶۶»

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «علی ید... حسین بن محمد بن مسلم کان الفراغ من مشقه، آخر نهار الثلث ثامن شهر رمضان المبارك سنة الحادية و الثمانين من ألف من هجرة من لا نبی بعده

سببقی خطوطی بعد موتی برهه □ إلا أنّها تبقى و تفتی أناملی»

□ نوع خط: نسخ □ کاتب: حسین بن محمد بن مسلم بحرانی □ تاریخ کتابت: رمضان ۱۰۸۱ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۳۳ □ تعداد سطر: ۳۵ □ اندازه متن: ۱۵×۲۶ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵×۳۸ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمعی مشکی؛ عطف: تیماج مشکی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس در حاشیه تصحیح شده، با نشان «بلغ سماعاً آیده الله تعالی» مقابله شده، مقابله نامه و اجازه روایت وسیله صاحب بن عبدالکریم بحرانی به کاتب نسخه، به تاریخ ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۸۶ در انجم نسخه آمده، حاشیه نویسی با نشان «ق، ۱۲، م ق ره» نسخه بدوها در حاشیه آمده، چندین برگ از آغاز و انجم آسیب دیده و مرمت شده است، وقف نامه نسخه از جانب شیخ حسین بن محمد بن مسلم بر روی برگ نخست آمده، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته است، در اثر رطوبت برخی برگها به هم چسبیده سپس جدا سازی شده و به عبارات اندکی آسیب وارد آمده است.

شماره نسخه: «۲۴۵۷»

۹۳. تهذیب الأحكام (۱۹) (حدیث، عربی)

آغاز: افتاده... «... يتوضأ به قال: لا بأس بأن يتوضأ به و ينتفع به فمعنى أنه يجوز التمسك به و التوضؤ الذي هو التحسين دون الوضوء للصلاة و الذي يكشف عن ذلك ما أخبرني...»

انجام: «ثواب زیارة الإخوان علی العموم من أهل الولاية و الإیمان، محمد بن یعقوب عن محمد بن یحیی عن محمد بن احمد بن یحیی، قال كنت بفید فمشیت مع علی بن بلال الی قبر محمد بن اسماعیل...» افتاده
 گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ کاتب: علی نقی بن رمضان علی □ تاریخ کتابت: صفر ۱۰۷۲ □ عنوانها و نشانیها: نانوشته □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۱۸ □ تعداد: سطر ۲۱ □ اندازه متن: ۱۷/۵ × ۱۲/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹ × ۲۶ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج حنایی کم رنگ ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، به خط شاگرد علامه مجلسی کتابت شده در حاشیه تصحیح و مقابله شده إنهاء علامه مجلسی همراه اجازه وی به کاتب نسخه، در پشت برگ «۶۶» چنین آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم أنها المولى التقى الورع، مولانا علی نقی - أیده الله تعالی - سماعاً و تحقیقاً و ضبطاً فی مجالس، آخرها أواخر شهر جمادی الثانیة لسنة إحدى و سبعین و ألف و أجزت له أن یروی عتی ما یسمعه متی، ثمه بیمناه الدائرة، المفتاق الی رحمة ربّه الغافر ابن محمد تقی محمدباقر، عفی عنهما حامداً مصلیاً مسلماً». حاشیه نویسی با نشان «ق، ص» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، لبه برگها اندکی فرسوده شده برگ نخست آسیب دید و مرمت شده، دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست چنین آمده «و النسخه بخط العالم الجلیل المولی علی نقی، من تلامیذ مولانا المجلسی و قد قرئها علیه و له منه إجازة بخطه الشریف، شهاب الدین الحسینی المرعشی»

شماره نسخه: «۲۸۸۷»

(حدیث، عربی)

۹۴. تهذیب الأحكام (۲۰)

آغاز: «بسمله، کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی أنساب النبی صلی الله علیه و آله و الأئمة علیهم السلام و زیاراتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدتهم و الخبر الوارد من زیارة کل واحد منهم و ما یتعلق بذلك...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۵».

گزارش متن: نسخه موجود از اول کتاب المزار تا آخر کتاب الدیات را شامل می‌شود.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فرغ من كتابته أضعف عباد الله الغني، ابن سيّد ميرك حسين الحسيني في الرابع عشر صفر سنة تسع وثمانين و تسعمائة» □ نوع خط: نسخ □ كاتب: حسين بن سيّد ميرك حسيني □ تاريخ كتابت: صفر ۹۸۹ □ عنوانها و نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقي □ تعداد برگ: ۳۴۶ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۷/۵ × ۱۱/۵ سانتيمتر □ اندازه جلد: ۲۳ × ۱۸ سانتيمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تيماج مشكي مجدول ضربی، درون: تيماج قرمز مجدول.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده و با عبارت «بلغ سماعاً أعزّه الله تعالى» در حواشی به خط علامه مجلسی مقابله شده و إنهاء علامه مجلسی به خط شریف وی همراه اجازه روایتی به «امیر عبدالباقي» در سه جا از کتاب بدین عبارت آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم، أنهاء السيّد الأيّد الفاضل الكامل الصالح الرضى الزكىّ الأمير عبدالباقي سمي والده المبرور -رضى الله عنهما- في مجالس، آخرها رابع عشر شهر جمادى الأولى لسنة ستّ و تسعين بعد الألف الهجرية فأجزت له رواية جميع ما أخذها عنّي بأسانيدى المتّصلة إلى أرباب العصمة سلام الله عليهم و كتب بيمنه الدائرة أفقر العباد الى عفو ربّه الغنيّ محمّد باقر بن محمّد تقى عفى عنهما، حامداً مصلياً مسلماً».

«بسم الله الرحمن الرحيم، أنهاء السيد الأيّد الفاضل الصّالح التّقى الأمير عبد الباقي سمي والده الرضى حشرهما الله مع مواليهما سماعاً و تصحيحاً في مجالس آخرها بعض أيام شهر ذى القعدة الحرام سنة ۱۰۹۶، فأجزت له روايته عنّي بأسانيدى المتّصلة الى المؤلّف العلامة قدّس الله روحه و كتب الحقيّر محمّد باقر بن محمّد تقى عفى عنهما حامداً مصلياً مسلماً».

«بسم الله الرحمن الرحيم، أنهاء السيّد الأيّد الحسيب التّجيب الفاضل الصّالح الشّمس الزكىّ الأمير عبدالباقي سمي أبيه الرضى أيّده الله تعالى سماعاً و تصحيحاً، في مجالس آخرها الثامن و العشرون من شهر رجب الأصبّ لسنة ۱۰۹۷ فأجزت له

روایت عتی باسانیدی المتصلة الى المؤلف العلامة قدس الله روحه و كتب الحقییر محمدباقر بن محمدتقی عفی عنهما حامداً مصلياً مسلماً».

حاشیه نویسی مفصلی با نشان «م ق ر مدظله، ص، م ت ق ره» دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده است. در انجام نسخه اجازه‌ای از ناصرالدین محمد مشهور به ناصر تونی برای مولا محمد مشهدی طوسی آمده که در آنجا ذکر شده این نسخه در تاریخ چهارم رمضان ۱۰۳۲ بر وی قرائت شده. حاشیه برگها رطوبت دیده و فرسوده شده است. چندین تملک مخدوش روی برگ نخست با مهر بیضی «عبد محمد علی الحسینی» و مهر هشت گوش «یا امام حسن» و دو مهر ناخوانا روی برگ نخست آمده است. تملک محمدحسین طباطبائی همراه مهر بیضی، «العبد علی بن محسن الحسینی الحسینی...» پشت برگ نخست آمده است.

شماره نسخه: «۳۱۸۳»

(حدیث، عربی)

۹۵. تهذیب الأحكام (۲۱)

آغاز: افتاده... «... باب كمیة الفطرة، قال الشيخ رحمه الله و الفطرة صاع من تمر أو حنطة أو شعیر أو زبيب و من جميع ما تقدم الباب، محمد بن یعقوب عن محمد بن یحیی عن احمد بن محمد عن محمد بن خالد عن سعد بن سعد الأشعری عن ابی الحسن الرضا علیه السلام قال: سألته عن الفطرة، كم تدفع عن كل رأس من الحنطة و الشعیر و التمر و الزبيب...»

انجام: «ثم قال: اما إنها ليست من مالی ولكن أبا عبد الله علیه السلام أمرني اذا تنازع الرجلان من أصحابنا في شيء أن أصلح بينهما و أفنديهما من ماله فهذا من مال أبي عبد الله علیه السلام، عنه عن احمد بن محمد بن عیسی عن ابن أبي عمیر عمّن رواه عن محمد بن أبي حمزة عمّن حدّثه عن أبي جعفر علیه السلام قال: ليس في الإباق عهدة...» افتاده.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «وقع الفراغ من تسويده في ليلة الثلاثاء الخامس عشرة من شهر جمادى الاول لسنة إثنين و خمسين و ألف في دارالعلم شیراز»

□ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: جمادی الاول ۱۰۵۲ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۷۶ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۹/۵×۲۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای بسیار نفیس است، در حاشیه تصحیح شده، بر شرف‌الدین علی بن حجة‌الله حسنی حسینی شولستانی نجفی از معاصران محقق اردبیلی، بوسیله یکی از شاگردانش قرائت شده، چندین بلاغ به خط شریف وی آمده است. «ثم بلغ سماعاً أيده الله تعالى بما ينفعه في الدارين بحق سيّد الكونين و ائمة الهدى عليهم السلام، سماع تحقيق و تدقيق متناً و سنداً و أجزت له روايته عنّي عن مشايخي الى المصنّف عنه قدّس الله تعالى أرواحهم- لمن تحبّ و ترضى و سنذكر له و فقه الله السند الى المصنّف قدّس سرّه- مفصلاً في آخر الكتاب إن شاء الله تعالى و أخذ عليه أعانه الله- ما أخذ عليّ من سلوك طريق الإحتياط في الرواية و أنا أقلّ خلق الله الغنيّ شرف‌الدین بن حجة‌الله الحسنی الحسيني نسباً، الشولستاني مولداً النجفي مؤثلاً و توطناً، غفرالله له و لوالديه و لمن يذكره بدعاء المغفرة و الرضوان و العفو عن الذنب و العصيان» و «ثم بلغ سماعاً أيده الله تعالى سماع تحقيق و تدقيق متناً و سنداً و أجزت له روايته عنّي عن مشايخي عن المصنّف قدّس الله أرواحهم لمن يحبّ و يرضى و أنا أقلّ خلق الله الغنيّ، شرف‌الدین علی بن حجة‌الله الحسنی الحسيني الشولستاني مولداً النجفي مؤثلاً و توطناً غفرالله تعالى له و لوالديه و لجميع المؤمنين و المؤمنات». حاشیه نویسی با نشان «ق، شیخ محمد، م د، م د ر ح» دارد، نسخه بدھا با نشان «خ ل» در حاشیه آمده است، حاشیه برگها رطوبت دیده و فرسوده شده است. دستخط حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، روی برگ نخست چنین آمده است: «کتاب التهذیب لشیخ الطائفة و النسخة مصحّحة مقروئة علی العلامة السید شرف‌الدین علی بن حجة‌الله الحسنی الحسيني الشولستاني النجفي من معاصري المحقق الأردبیلی و من أجلّة العلماء و قد کتب في أثناء الكتاب إنهاءات و إجازات بعض تلاميذه تاریخ بعضها سنة ۱۰۵۲، حرّره شهاب‌الدین الحسيني المرعشي النجفي ۱۳۵۱ق»

شماره نسخه: «۳۲۳۶»

(حدیث، عربی)

۹۶. تهذیب الأحکام (۲۲)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: فرنگی □ تعداد برگ: □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۷/۵ × ۱۰/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶ × ۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون تیماج مشکی ضربی مجدول با لچک ترنج و سرترنج گل و بوته رنگارنگ درون: تیماج قرمز مجدول به زر، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس و از روی نسخه شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی که با نسخه شیخ طوسی مقابله شده، استنساخ شده، در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «مقر، ع اه، مد، حسن عفی عنه، ق، اد رحمه الله، ح دام ظلّه» دارد.

دو إنهاء از ملا احمد تونی، بدین عبارت آمده است: «أنه‌اه أیده الله تعالی و أعانه، قرائةً و ضبطاً و تحقیقاً فی مجالس متعدّدة آخرها، ضحوة یوم الإثنين بقین من شهر رمضان المبارک سنة ثلاث و سبعین و ألف من الهجرة النبویة، احمد بن حاجی محمد التونی حامداً لله مصلياً مسلماً علی رسوله». (انجام طهارت) و «أنه‌اه أیده الله تعالی و أعانه، سماعاً و تحقیقاً و تدقیقاً و ضبطاً فی مجالس، آخرها ثانی عشر شهر ذی قعدة الحرام من شهور سنة ثلاث و سبعین و ألف، کتبه بیده الجانیة، احمد بن حاجی محمد الشهیر بالتونی، حامداً مصلياً مسلماً». (انجام صلاة). با عبارت «بلغ قبلاً بنسخة و علیها مکتوب، بلغت المقابلة بنسخة مقرونة علی الإمام فخرالدین قدس الله روحه و علیها خطّه و هی مضبوطة مصححة فصحت» مقابله شده است.

نام کاتب در انجام مخدوش شده و لبه برگها اندکی فرسوده گردیده است.

دو تملک با دو مهر بیضی «عبده محمد صادق بن محمد حسین الحسینی» و «محمد حسین بن محمد صادق الحسینی» همراه افزودگیهائی روی برگ نخست و فهرست مطالب کتاب در انجام نسخه آمده است.

شماره نسخه: «۳۵۶۱»

۹۷. تهذيب الأحكام (۲۳) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «قال كتبت الى الصادق عليه السلام: هل إغتسل امير المؤمنين عليه السلام حين غسل رسول الله صلى الله عليه وآله عند موته فقال: كان رسول الله صلى الله عليه وآله طاهراً مطهراً ولكن فعل امير المؤمنين عليه السلام ذلك و جرت به السنة و الحمد لله رب العالمين»

گزارش متن: نسخه موجود شامل كتاب الطهارة می باشد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۰۷ □ تعداد سطر: ۲۶ □ اندازه متن: ۱۱×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۳۱ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز ضربی با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ قراءة أیده الله تعالی» مقابله شده عبارات بلاغ در انجام نسخه چنین آمده است: «قد قابلت فی خدمت سیّدی و أستاذی علیه فی کلّ الأمور إستنادی أصلح الله تعالی فی الدارين حاله و أفاض علی العالمین برّه و إحسانه و أدام أولاده و أحفاده الی یوم القیمة و هو الموصول الی سابع الائمة إسماً و نسباً الی ثانی سیّدین أهل الجنة لازالت أيام إفاضته بالنبی و الوصی مع نسخ كثيرة صحیحة و كان الفراغ منها فی یوم السبت سلخ ربيع الثانی فی مشهد ثامن الائمة الأطهار صلوات الله علیهم سنة تسع و ثمانین و ألف و أنا خادم الطلبة، ابن محمد هادی محمد الحسینی المشهدی عفی عنهما بالنبی»، «بلغ سماعاً من اول الكتاب الی هنا حين قراءة بعض الأحباب أولی الأبواب و قابلية مقابلة تفتیش و تدقیق و تعمق و تعمیق السیّد الحسنه الأوحد الأجد ذوالملکات الفاضلة و الأخلاق الكاملة التحریر المدقق الموفق المفاض بالفیوضات الواردة من المفیض الغنی، السیّد محمد الحسینی بلغه الله ما یناه و جعل آخرته خیراً من لولاه و أجزت له أدام الله تعالی تأییده أن یرویه عنی علی الشّروط المقررة فی طرق الإجازة بطریق المتصلة إلی أصحاب العصمة صلوات الله علیهم أجمعین کتبه بیمنه أقل الخلیقة، موسی الحسینی بالروضة الرضیة الرضویة

على المرموس فيها الف كلام و تحية و كان ذلك في مجالس آخرها آخر الربيعين من شهور سنة تسع و ثمانين بعد الألف» حاشیه نویسی با نشان «ق، م ق، ع س ر ه، اد، ۵، م ح دام ظلّه، دارد، نسخه بد لها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته است. دو مهر بیضی «إن الله يحب المحسنين» در دو برگ نخستین همراه، تملک مخدوش مشهود است. حاشیه برگها اندکی فرسوده شده و برگ نخست اندکی آسیب دیده است.» شماره نسخه: «۳۵۹۱»

(حدیث، عربی)

۹۸. تهذیب الأحكام (۲۴)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴.»

انجام: «آخر زیارات»

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب طهارة یا کتاب زیارات را شامل می شود. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ کاتب: محمدحسین بن شمس الدین محمد اصفهانی □ تاریخ کتابت: ذی القعدة ۱۰۴۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۱۹ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۶×۱۳ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو: برون: تیماج قرمز، درون: تیماج مشکی، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار نفیس، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ سماعاً أفاض الله تعالى عليه» مقابله شده، دو إنهاء همراه اجازه ای به خط شریف محمدتقی مجلسی پدر علامه مجلسی در برگ «۳۰۵» و انجام نسخه بدین عبارت آمده است:

«أنها و فقه الله تعالى لما يحبه و يرضاه و جعل آخرته خيراً من أولاه سماعاً ضبطاً و تحقيقاً و تدقيقاً في مجالس، آخرها أوایل شهر صفر من شهور سنة خمسين بعد الألف من الهجرة، نقه بيده الفانية، أحوج المربوبين الى رحمة ربه الغني، محمدتقی بن مجلسی عفی عنهما بالنبي و الوصي، حامداً مصلياً مسلماً» «لقد سمع عني المولى الفاضل الكامل اللوذعي الألعى مولانا محمدحسين أدامه الله تعالى تأييده في مجالس آخرها آخر شهر ذی القعدة الحرام من سنة خمسين بعد الألف و أجزت له أدام الله

تعالی تأییدیه، آن یروی عتی هذا الكتاب مع الكتب الثلاثة للمحمدین الثلاثة و نغقه بیده الدائرة تراب أقدام المحدثین، محمدتقی بن مجلسی عفی عنهما بالنبی و الوصی حامداً مصلياً مسلماً». حاشیه نویسی مفصّلی با نشان: «مح ره، ص، ق، ۱۴هـ» دارد، تملك عبدالعزیز بن محمدابراهیم مشهور به تاج و حسین بن محمدمحسن مشهور به ۳ تاج به تاریخ ربیع المولود ۱۱۳۰ با مهرهای بیضی «بنده شاه اولیاست عزیز»، «عبدہ عزیز»، «بندہ شاه اولیاست حسین»، «حسین منی و أنا من حسین» با یادداشتی از آیت الله سید مهدی لاجوردی مبنی بر خرید کتاب حاضر از ورثه حضرت آیت الله سید محمد حجّت کوهکمری روی برگ نخست دیده می شود، حاشیه برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۳۷۷۹»

۹۹. تهذیب الأحكام (۲۵) (حدیث، عربی)

آغاز: «... زرارة و ابواسحاق ثعلبة عن زرارة قال: قلت لأبي جعفر عليه السلام أصلى بقل هو الله أحد، فقال: نعم قد صلى رسول الله في كلتا الركعتين بقل هو الله أحد لم يصل قبلها و لا بعدها...»

انجام: «عنه عن محمد بن الوليد عن يونس بن يعقوب عن أبي عبدالله عليه السلام قال: سألته عن الجنّزة لم أدركها حتى بلغت القبر عليها، قال: إن أدركتها قبل أن تدفن فإن شئت فصلّ عليها ثمّ الزیادات و الحمد لله ربّ العالمین»
گزارش متن: نسخه موجود شامل کتاب الصلاة است.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «علی يد عبدالجانی المرجو الی رحمة ربّه الغنی ابن ابراهیم نورای المازندرانی عفی الله عنهما بالنبی و الوصی فی السّادس و العشرین من شهر رجب المرجّب سنة ۱۱۰۴» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: نورای بن ابراهیم مازندرانی □ تاریخ کتابت: رجب ۱۱۰۴ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۱۵۲ □ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۱۶×۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵×۱۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه ای، عطف: تیماج مشکى.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده و با نشان «بلغ سماعاً أعانه الله تعالی» به خط علامه مجلسی مقابله شده و حاشیه نویسی با نشان «م ق دام‌ظله، ع ا ه ر، ک، م ت ق ر ه» دارد، نسخه بدلها در حاشیه با نشان «خ ل» نگارش یافته، اجازه مفصل حدیثی از صاحب حدائق، شیخ یوسف بحرانی به خط وی برای زین العابدین بن مولی محمدکاظم در دو برگ انجام آمده، حاشیه برگها فرسوده شده و اندکی آسیب دیده، دستخط حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) مبنی بر اینکه این نسخه را از داروخانه‌ای که اوراق آن را برای پیچیدن دارو استفاده می‌کردند خریداری نموده است در برگ نخست چنین آمده: «صلاة التهذيب و مزاره مقروءة علی مولانا المجلسی الثانی و فی آخره إجازة من صاحب الحدائق بخطه الشریف و قد وجدت هذه النسخة بید رجل عقاقیری کان یلف الأدویة بها و أخذت البقیة منها، شهاب‌الدین الحسینی المرعشی التجفی ۱۳۳۷ق» مهر بیضی «ز نور حق هدایت می‌توان یافت» و مهر مربع «یا أسمع من کل سميع» با یک مهر مخدوش چهارگوش در انجام مشهود است.

شماره نسخه: «۳۷۹۵»

۱۰۰. تهذیب الأحکام (۲۶) (حدیث، عربی)

آغاز: ... افتاده «... محبوب عن محمد بن الحسين عن صفوان... باب الخراج و عمارة الأرضین، محمد بن یعقوب عن عدة من أصحابنا عن احمد بن محمد بن عیسی... قال: ذکرنا له الکوفة و ما وضع علیها من الخراج و ما سار فیها...»
انجام: «و عنه عن عدة من أصحابنا عن سهل بن زیاد عن احمد بن محمد عن عبدالکریم بن عمرو عن أبی بصیر، قال: سئل ابو عبدالله علیه السلام عن الخمیص سلاه ابریشم...» افتاده...

نسخه موجود از باب الخراج تا اواخر کتاب الحج را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و

نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۲۴ □ تعداد سطر: ۲۴

□ اندازه متن: ۱۷/۵×۱۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج بزرگ گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده و بر علامه محمدباقر مجلسی قرائت شده، دستخط شریف ایشان در برگ (۸۰) شامل إنهاء همراه اجازه روایت به محمدرضا هزارجریبی بدین عبارت آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم آنهاه المولى الفاضل البارع الذكى التقى، مولانا، محمدرضا الهزارجریبی أیده الله تعالى سماعاً و تصحيحاً و تدقيقاً في مجالس إنتهت إلى أواسط شهر جمادى الأولى لسنة ثلاث و سبعين بعد الألف و أجزت له دام تأييده أن يروى عنى ما أخذه منى بأسانيدى المتصلة إلى أهل بيت العصمة و الطهارة صلوات الله عليهم أجمعين و كتب بيمناه الجانية، أحقر عباد الله الغنى، محمدباقر بن محمدتقى عفى عنهما و الحمد لله أولاً و آخراً و صلى الله على محمد و أهل بيته المقدسين».

حاشیه نویسی با نشان «م ق مدظله، ع اه ره، ق، م د ره» دارد، نسخه بدوها در حواشی با نشان «خ ل» نگارش یافته است. لبه برگها رطوبت دیده و برخی فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۳۹۸۵»

۱۰۱. تهذیب الأحكام (۲۷)

(حدیث، عربی)

آغاز: «اندکی افتادگی دارد»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطهارة تا آخر کتاب الصلاة شامل است. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمدرضا بن یالکار شاهرودی جاملو □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۴۸ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۲۱×۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۳۱×۲۱ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ قرائة أیده الله تعالى» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «۱۲، ص، ق» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده،

این نسخه را سید حسین دهدشتی بر شیخ عبدعلی بن خلف حویزی، قرائت نموده و اجازه‌ای به خط حویزی در شیراز به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۶۵ بعد از انجام نگارش یافته است. مهر بیضی «عبدہ الرّاجی عبدالرحیم» همراه چندین تاریخ تولّد، پشت برگ انجام دیده می‌شود. حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده است.
شماره نسخه: «۴۰۳۹»

(حدیث، عربی)

۱۰۲. تهذیب الأحکام (۲۸)

آغاز و انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطّهارة تا کتاب الصّلاة را شامل می‌شود.
گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۷۷ □ تعداد سطر: ۱۹ □ اندازه متن: ۱۳×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۲۶ سانتیمتر □ نوع جلد: کاغذ نخودی، عطف: پارچه سفید.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و مقابله شده، إنهاء ملاً محمدتقی مجلسی به خط شریف ایشان در انجام طهارة و صلاة چنین آمده است: «أنهائ المولى الفاضل العالم العامل، مولانا محمدتقى الأردبیلی، أدام الله تعالى تأييده سماعاً و تحقیقاً فی مجالس، آخرها أواخر شهر الله محرم الحرام لسنة ستين بعد الألف من الهجرة، نقه بيده الدائرة، أحوج المربوبين على رحمة ربّه الغنى محمدتقى بن مجلسی - عفى عنهما - بالتبى و آله الطّاهرين صلوات الله عليهم أجمعين»، «أنهائ المولى الفاضل اللّوذعى الألعى مولانا محمدتقى - أدام الله تعالى تأييده - سماعاً و تحقیقاً فی مجالس، آخرها أواسط شهر ربيع الأوّل لسنة إثني و ستين و ألف من الهجرة، نقه بيمناه الدائرة، محمدتقى بن مجلسی، حامداً مصلياً مسلماً».

تملّکی با مهر مربع «محمدشريف بن صادق» و تملّک «ریحان الله بن جعفر موسوی» با مهر بیضی «ریحان الله بن جعفر الموسوی» روی برگ نخست و انجام به همراه چندین مهر مخدوش آمده است.

شماره نسخه: «۴۲۷۲»

۱۰۳. تهذیب الأحكام (۲۹) (حدیث، عربی)

آغاز: «طهارت (اندکی از خطبه افتاده است)»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۷۷۹».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطهارة تا آخر زیارات را شامل می‌شود. گزارش نسخه: □ ترقیمه: «و كان الفراغ من كتابته اقل العباد، حيدر بن بشارة الخاقاني الجزائري اصلاً و التّجفی مسكناً تحت القبة الغرويّة على مشرفها أفضل الصّلاة و أكمل تحيّة، يوم الرّابع في شهر صفر ختم بالخير و الظّفر، سنة السّابعة و الثّمانين بعد الألف من الهجرة النبويّة على مشرفها أفضل الصّلاة و السّلام و التّحيّة و الحمد لله»، «تمّ بقلم محمّد بن عبدالرحمن حامداً مصلياً و الحمد لله ربّ العالمين» (انجام زیارات) □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: حیدر بن بشارة الخاقانی الجزائری التّجفی (تا پایان صوم) و محمّد بن عبدالرحمن (تا آخر کتاب) □ تاریخ کتابت: صفر ۱۰۸۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۵۳ □ تعداد سطر: ۳۰ □ اندازه متن: ۱۴×۲۴ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۳۰/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: .

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح و با نشان «ثم بلغ سماعاً أيده الله تعالى»، «ثم بلغ قراءة أيده الله تعالى» مقابله شده نسخه بدھا با نشان «خ ب» در حاشیه آمده است، دو إنهاء از احمد جزائری بر کاتب نسخه، بدین عبارت آمده است: «إنها سلمه الله إلى هنا لزال موقفاً مسدداً بمحمّد و آله» (آخر صوم) بسم الله الرحمن الرحيم، «إنها أدام الله توفيقه الأخ الشيخ محمد علي من أوله إلى هنا و قد أجزت له أن يروى عنّي عن مشايخي و كتب الأقل، احمد الجزائری».

حاشیه چندین برگ از انجام آسیب دیده و مرمت شده، تملک محمد علی بن آقا حسین با دو مهر بیضی (انجام طهارة) «ربّ نجی بمحمّد و علی» و مهر حضرت آیت الله مرعشی نجفی (ره) پشت برگ انجام دیده می‌شود،

شماره نسخه: «۴۵۶۰»

(حدیث، عربی)

۱۰۴. تهذیب الأحکام (۳۰)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «و أمّا ما رواه الحسين بن سعيد عن صفوان عن منصور، قال: قلت لإبي عبدالله عليه السلام، أهدى لنا طير مذبوح فأكله أهلنا، فقال لا يرى أهل مكة بأساً قلت فإني شيء تقول أنت قال عليهم ثمنه فمحمول على أنه ذبح في الحرم و ليس في الخبر أنه كان ذبح في الحلّ و الحرم و اذا لم يكن ذلك في ظاهره كان...» افتاده...

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطّهارة تا کتاب الحجّ را شامل می شود.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نیمه اول نستعلیق، نیمه دوم نسخ □ تاریخ کتابت:

اوایل سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ:

۳۸۷ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۱۷/۵ × ۱۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد:

۲۶/۵ × ۲۱ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای تیره ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای بسیار نفیس است که در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغ

تصحیحاً بحمده تعالی و بلغ سماعاً أئده الله تعالی» مقابله شده اندکی حاشیه نویسی

دارد، تملک صدرالدین محمد شیرازی (ملاً صدرا) به خط شریف وی بر روی برگ

نخست دیده می شود، به نظر می رسد برخی تصحیحات از جانب وی انجام گرفته

باشد، نسخه بدوها در حاشیه با نشان «خ ل» آمده، و تملک نظام‌الدین علی،

محمد هاشم بن محمد حسنی حسینی عضدی با سه مهر بیضی «عبدہ الرّاجی الی الله

الغنی، محمد هاشم الحسنی الحسینی» در برگ نخست آمده است.

شماره نسخه: «۴۵۹۸»

(حدیث، عربی)

۱۰۵. تهذیب الأحکام (۳۱)

آغاز: «بسمله، کتاب النکاح، باب السنّة فی النکاح، محمد بن یعقوب عن عدّة

من أصحابنا عن احمد بن محمد عن أبي فضال قال أبو عبدالله عليه السلام ركعتان

يصلّيها المتزوج أفضل من سبعين ركعة يصلّيها الأعراب...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة... وفقنا الله لمقابلته بتمامه... في سنة و أربعين بعد الألف، على يد قربان علی بن استاد قاسم علی سبزواری اصلاً النیشابوری مسکناً...»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: قربانعلی بن قاسم علی سبزواری نیشابوری □ تاریخ کتابت: سال ۱۰۴۶ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۲۵ □ تعداد سطر: ۲۴ □ اندازه متن: ۱۳/۵×۲۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۷×۲۱/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج زیتونی ضربی با ترنج درشت گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «م ق ر» دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی آمده، افزودگیهایی بعد از انجام دیده می‌شود، حاشیه برگها آسیب دیده و مرمت گردیده خوشبختانه به عبارات متن آسیب چندانی نرسیده است. تملک (احمد بن حسن (م ۱۰۸۷) با مهر بیضی «العبد احمد بن الحسن الحر» در چهار جا از جمله انجام نسخه آمده که ظاهراً خواهرزاده شیخ حرّ عاملی، صاحب وسائل الشیعة می‌باشد. تملک مخدوش، مهر بیضی «الرضا من ولد الحسيني» همراه تملک آقای رضا استادی روی برگ نخست آمده است. شماره نسخه: «۴۸۲۰»

۱۰۶. تهذیب الأحکام (۳۲) (حدیث، عربی)

آغاز: افتاده... «... يقع في البئر، قال ينزح منها ثلاث دلاء، محمد بن علی بن محبوب عن احمد بن محمد بن محمد عن علی بن الحکم عن أبان بن یعقوب بن عیشم قال: قلت لأبي عبدالله سام ابرص وجدناه قد يفسح في البئر قال: إنما عليك أن تنزح منها سبع ادل...»

انجام: «محمد بن محمد بن عیسی العبیدی عن الحسين بن عبید قال كتبت الى الصادق عليه السلام هل اغتسل أمير المؤمنين صلى الله عليه و آله عند موته فقال: كان رسول الله صلى الله عليه و آله طاهراً مطهراً ولكن فعل أمير المؤمنين عليه السلام ذلك و جرت به السنة.»

نسخه موجود بخشی از کتاب الطهارت است.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ الجزء الأوّل... علی ید احمد بن عبادالله الساجی فی مشهد سیّدنا و مولانا و شفیعنا ابی الحسن علی بن موسی صلوات الله و سلامه علیه فی شهور جمادی الأوّل سنة ثلاث و ثمانین و تسعمائة»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: احمد بن عبادالله ساجی □ تاریخ کتابت: جمادی الأوّل ۹۸۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۷۱ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۶×۱۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۴×۱۷/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح گردیده و نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، حاشیه برگها رطوبت دیده است.
شماره نسخه: «۴۸۳۹»

۱۰۷. تهذیب الأحکام (۳۳) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، الحسن بن محبوب عن ابی حمزة الثمّالی عن ابی جعفر علیه السّلام قال: قال رسول الله صلّی الله علیه و آله فی حجة الوداع الا إنّ روح الامین نفث فی روعی اّنه لا تموت نفس حتّی تشتکل...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ... فی رابع شهر جمادی الآخر بعد الألف و ستة و ستین من الهجرة المصطفویة النبویة و الحمد لله ربّ العالمین... قد فرغت من تسویده یوم الإثنين فی وقت الأضحی یوم واحد قبل نیروز (برگ ۴۶۲ الف)»، □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: جمادی الآخر ۱۰۶۶ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۶۸ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۹×۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج دارچینی ضربی با ترنج بزرگ گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغ سماعاً اّیّده الله تعالی» و «بلغ سماعاً أعزّه الله تعالی» به خط علامه مجلسی (ره) مقابله شده،

إنهائی از علامه مجلسی (ره) برای عبدالحسین مازندرانی پشت برگ «۱۷۰» چنین آمده است:

«بسم الله الرحمن الرحيم، أنهاه المولى الفاضل الصالح الفالح الرضى مولانا عبدالحسين المازندراني أيدده الله تعالى سماعاً و تصحيحاً في مجالس آخرها الثامن و العشرون من شهر ذى القعدة الحرام سنة ١٠٩٦ فأجزت له روايته عني بأسانيدى المتصلة الى المؤلف العلامة قدس الله روحه و كتب الحقيير، محمدباقر بن محمدتقى عفى عنهما حامداً مصلياً مسلماً». حاشيه نويسى با نشان «م ت ق ره، م ق ر دام ظلّه، ق» نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشيه نگارش يافته، تملك عبدالحسين مازندراني ساكن رودبست به تاريخ ١٠٩٢ با دو مهر بيضى «عبدالحسين...» و «كلب اولاد على، عبدالحسين» و تملك جعفر بن محمد حسيني عاملى به تاريخ ١١٤٠ با سه مهر بيضى «عبد محمد جعفر الحسينى» روى برگ نخست و انجام و مهر مربع بزرگ « اين كتاب از تملكات و جزو كتابخانه أحقر محسن الحسينى است ١٣٢٢» در پشت برگ نخست و انجام آمده، حاشيه برگها رطوبت ديده و برگ نخست اندكى آسيب ديده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «٤٨٦٩»

(حدیث، عربی)

۱۰۸. تهذيب الأحكام (٣٤)

آغاز: «كتاب ديون»

انجام: «همچون نسخه شماره ٣٦٦».

گزارش نسخه: □ ترقيمه: «كتبه محمد هاشم بن كمال الدين حسين المشهدى ١٠٣٩»، □ نوع خط: نسخ □ نام كاتب: محمد هاشم بن كمال الدين حسين كاتب مشهدى □ تاريخ كتابت: ١٠٣٩ هـ □ عنوانها و نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقى □ تعداد برگ: ٣١٥ □ تعداد سطر: ٢٦ □ اندازه متن: ٢٨ × ١٦/٥ سانتيمتر □ اندازه جلد: ٢٦ × ٤٠ سانتيمتر □ نوع جلد: پارچه قرمز، عطف: تيماج قهوه‌اى.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ قراءة من أوله الى آخره بركة الله و بركة رسوله و ائمة المعصومين عليهم السلام، بلغ قبلاً بعون الله

تعالی و عظیم احسانه، ثم بلغ قرائته علی آیده الله تعالی» مقابله شده و حاشیه نویسی با نشان «م د، ص، ق، حسن بن ز، قر» دارد، انواع حدیث با رموز در حاشیه معین شده، برگها مجدول به طلا و مشکی. فراز برگها اندکی رطوبت دیده، تملک محمد بن موسی به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۴۷ در برگ نخست و تملک امین بن حاج اسماعیل لاری با مهر مربع «المذنب، محمد امین» در برگ انجام دیده می شود.

شماره نسخه: «۵۳۱۰»

(حدیث، عربی)

۱۰۹. تهذیب الأحكام (۳۵)

آغاز و انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت علی ید... علی بن محمد بن حسن بن محمد بن حسن خوارسکانی من بلوک جی اصفهان عراق عجم أصلح الله أحوالهم فی الدنیا و الدین بجرمة النبی و الولی و عترته الطاهرین و الحمد لله رب العالمین قد أتممت هذا الكتاب... فی شهر شعبان المعظم سنة ألف و ثمان من الهجرة النبویة المصطفویة صلی الله علیه و آله و سلم بحسب الفرموده... محمد صالح زجاجی اصفهانی فی غیبه و تسلیم و کیله شیخ یونس بن حسن بن محمد بن سیف الصمری الجزائری»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: علی بن محمد بن حسن بن محمد بن حسن معلّم خوارسکانی □ تاریخ کتابت: شعبان ۱۰۰۸ □ محل کتابت: جی اصفهان □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۵۳۰ □ تعداد سطر: ۳۳ □ اندازه متن: ۱۸/۵ × ۲۷/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶ × ۳۹ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغت المقابلة بقدر الوسع مع النسخة المصححة الى هنا بعون الملك العلی فی العشر الاول من شهر صفر ختم بالخیر و الظفر سنة ثلاث عشر و ألف من الهجرة النبویة المصطفویة صلوات الله و سلامه علیه و آله المعصومین و أنا العبد المذنب محمد صالح بن سلطان محمد الاصفهانی و كان ذلك فی ایام مجاورتی بالمشهد المقدس الرضوی...» تا آخر کتاب الحجّ مقابله شده، در حاشیه تصحیح شده، نسخه بدلهای با نشان «خ ل» در

حاشیه نگارش یافته، حاشیه نویسی با نشان «ق، م، د، ص، تقی مدظله، ابن ز) دارد، کتابت نسخه به دو قلم انجام گرفته، حواشی برخی برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۵۳۱۲»

۱۱۰. تهذیب الأحكام (۳۶) (حدیث، عربی)

آغاز: بسمله، کتاب الجهاد و سیره الإمام من کتاب التهذیب، باب فضل الجهاد و فروضه، محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن وهب عن ابیه عن جعفر عن ابیه علیهما السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم، إن جبرئیل علیه السلام أخبرنی بأمر قرئت به عینی و فرح به قلبی...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تم... علی ید میرزا حسن (حسین) بن شمس الدین محمد بن حسین الکاشاری و قد فرغ من تحریر هذا الكتاب الشریف فی ثلاث و عشرين من شهر شعبان المعظم سنة ثمان و ثمانین و تسعمائة» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: حسن (حسین) شمس الدین محمد بن حسین □ تاریخ کتابت: شعبان ۹۸۸ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۴۰ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۴×۲۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۳×۳۴ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگیها: نسخه‌ای است بسیار نفیس، دارای دو سرلوح بسیار نفیس اوایل عهد صفوی با زمینه لاجورد و طلا با گل و بوته‌های رنگارنگ برگها مجدول به طلا، مشکی و لاجورد در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغ قبلاً و تصحیحاً بتوفیق الله سبحانه بجاه الکعبة المبارکة زاده‌ها الله شرفاً و تعظیماً و تکریماً فی وقت العصر من یوم الأربعاء، سابع عشر شهر ذی القعدة الحرام من شهر سنة ۱۰۱۶ علی ید العبد الجانی ابن آقا جانی علی رضا عفی عنهما— راجیاً من الله تعالی رضوانه و من المؤمنین الناظرین فیہ طلب رحمته و غفرانه» (آخر کتاب المکاسب)

مقابله شده، اجازه نامه ای از میرزا محمد استرآبادی برای علی رضا بن آقاجانی در مکه مکرمه به تاریخ ذی الحجّة ۱۰۱۶، در انتهای کتاب دیات چنین آمده است:

بسم الله و الحمد لله و سلام علی عباده الذین إصطفى و بعد، فقد ذاکرني المولى الفاضل الورع خلاصة الأفاضل و المتورّعين، مولانا علی رضا - وفقه الله لما یحبّ و یرضی - اکثر کتاب تهذیب الأحکام و بحث بحث تفتیش و تحقیق و إمعان فی مدّة من الزّمان و كذلك جملة من بقية الكتب الأربعة المشهورة فی هذا الزّمان، فلمّا لم یساعده علی إتمامها حوادث الأيام، أجزت له روايتها بطرقی المقرّرة و أعلاها ما نبّهت علیه فی كتب الرّجال و إنّما اکتفینا عن التفصیل بهذا الإجمال لصنیق المجال و قرب الترحال مشروطاً علیه الأخذ بطریق الإحتیاط و ملازمة الجادّة الموظفة بین أولی الفضل و الکمال كتب ذلك العبد الفقیر الى رحمة ربّه الهادی محمد بن علی الاسترآبادی فی أواخر شهر ذی حجة الحرام بمکة المکرّمة زادها الله تعظیماً و تشریفاً سنة ستّ عشرة بعد الألف حامداً لله مصلياً علی محمد نبيّه و آله و مسلماً مستغفراً - عفی عنهما - بمحمد و آله.

شماره نسخه: «۵۳۱۹»

(حدیث، عربی)

۱۱۱. تهذیب الأحکام (۳۷)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: و هو وسط أيام التّشريق، قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل علی ما قدّمناه من الأخبار، تمّ الجزء الرابع...».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «بقلم العبد الفقیر الى عفو ربه الغنی، محمد بن احمد بن اسماعیل الجبیلی العاملی الشامی، نهار الاربعاء الرابع و العشرين من شهر ربیع الاول من شهور سنة ثلاث بعد الألف من الهجرة النبویة بمکة المکرّمة، برسم السيد الجلیل... محمد بن شدقم المدنی الحسینی سلّمه الله تعالی»، □ نوع خط: نسخ مایل به ثلث □ نام کاتب: محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی □ تاریخ کتابت: ربیع الأول ۱۰۰۳ ق □ محل کتابت: مکه □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۵۷ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۲×۲۰ سانتیمتر □ اندازه

جلد: ۲۰×۳۰/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج گل و بوته، لبه‌ها و عطف: تیماج قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» مقابله شده، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته، حاشیه نویسی با نشان «ق، ص، م د» دارد، تملک محمد بن علی بن خاتون عاملی بتاریخ ۱۰۳۷ ق با مهر بیضی «الوائق برّبه الغنی محمد بن علی الشهیر بابن خاتون العاملی، همراه وقف‌نامه کتاب به تاریخ رمضان ۱۱۳۲ روی برگ نخست و تملک محمد بن هادی حسینی گیلانی میاندهی بتاریخ چهارشنبه نهم جمادی الاول ۱۰۸۱ در اصفهان، با مهر بیضی «العبد المذنب محمد الحسینی» همراه مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست و انجام دیده می‌شود، حاشیه برگها فرسوده شده و برخی اندکی آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۵۳۳۱»

۱۱۲. تهذیب الأحکام (۳۸)

(حدیث، عربی)

آغاز: «کتاب المزار من کتاب التهذیب مختصر فی أنساب النبی...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۹۹ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۲/۵×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» مقابله شده، اندکی حاشیه نویسی با نشان «م د، احمد رحمه الله م دام‌ظله» دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته است تملک محمد بن علی بن خاتون عاملی به تاریخ ۱۰۳۷ با مهر بیضی «الوائق برّبه الغنی محمد بن علی الشهیر بابن خاتون العاملی» و تملک محمد هادی حسینی گیلانی میاندهی، به تاریخ چهارشنبه نهم جمادی الاول ۱۰۸۱ در اصفهان با مهر بیضی «العبد المذنب محمد الحسینی» روی برگ نخست

و مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست و انجام آمده است، حاشیه برخی برگها اندکی رطوبت دیده است.
شماره نسخه: «۵۳۳۲»

۱۱۳. تهذیب الأحکام (۳۹) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «فقال: لا، بل علیها جمیعاً و یجزی عن کلّ واحد...» افتاده.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سال ۱۰۵۱ ق (آخر صلاة) □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۵۷ □ تعداد سطر: ۲۸ □ اندازه متن: ۱۵×۲۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶×۳۹ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح شده، اندکی حاشیه نویسی دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل، ل» در حاشیه نگارش یافته، اینهایی همراه اجازه روایت به خط علامه مولی محمدباقر بن محمدتقی مجلسی در انجام کتاب الصلاة چنین آمده: «بسم الله الرحمن الرحيم، آنهاه المولى الفاضل الكامل، الورع الذكى، الشيخ بهاء الدين محمد الجبلی -أیده الله تعالی- سماعاً و تحقیقاً و ضبطاً فی مجالس آخرها أواسط شهر ذی القعدة الحرام لسنة إثنين و سبعین و ألف و أجزت له دام تأییده أن یروی عنی ما أخذہ منی بأسانیدی المتصلة إلى أرباب العصمة -سلام الله علیهم- کتبه بیمناه الجانیة، أحقر العباد، محمدباقر بن محمدتقی عفی عنهما» حواشی چندین برگ از میان نسخه بریده شده، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده و فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۶۰۱۰»

۱۱۴. تهذیب الأحکام (۴۰) (حدیث، عربی)

آغاز: افتاده... «... عن أبي جعفر عليه السلام قال، قال رسول الله صلى الله عليه و

آله قال الله عز وجل الصوم لي و أنا أجزى به...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۳۱».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۰ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: فرنگی ضخیم □ تعداد برگ: ۳۱۷ □ تعداد سطر: ۱۷ □ اندازه متن: ۹×۱۴ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۶/۵×۲۲/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج زرشکی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس در حاشیه تصحیح و دوبار با عبارات: «بلغ سماعاً و بلغ قبلاً بحمدالله و حسن توفیقه فی مجالس، آخرها یوم الجمعة ثالث شهر رمضان المبارک سنة (۹۷۴) و قد وقعت المقابلة بنسخة، علیها خط الشيخ الأجل، مقداد بن عبدالله بن السیوری قدّس الله روحه - فی مشهد مولای و مولا کلّ مؤمن و مؤمنة أسدالله الغالب علی بن ابیطالب و الحمدلله وحده، و ایضاً وقعت المقابلة بنسخة مقابلة بنسخة علیها خط المصنّف قدّس سرّه - و وقع الفراغ فی (۲) شوال المعظم، سنة (۹۷۴) و أنا الفقیر إلى الله الغنی نورالدین علی القمی» مقابله شده، اجازه‌ای از شیخ ابراهیم بن علی بن عبدالعالی میسی برای «نورالدین» در انجام آمده، نسخه بدھا با نشان «خ ل، ل» در حاشیه نگارش یافته، حاشیه نویسی با نشان «م ظ ر، ق» دارد، فراز برگها اندکی رطوبت دیده چندین برگ از انجام آسیب دیده و مرمت گردیده است.

شماره نسخه: «۶۱۹۸»

۱۱۵. تهذیب الأحكام (۴۱)

(حدیث، عربی)

آغاز: افتاده... «... أم تدعون إلى الخیر و یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر أولئک هم المفلحون...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش متن: نسخه موجود از باب جهاد تا آخر کتاب را شامل می‌شود. لازم به یادآوری است که این نسخه در فهرست کتابخانه به نام الإستبصار آمده که بدین وسیله تصحیح می‌شود.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «فرغ من کتابته لنفسه... محمد بن ابراهیم المشهور بابن المغسل فی دارالسّلطنة اصفهان، عشية ليلة الثلاثاء ليلة ثلاث و عشرين من شهر ذی الحجّة سنة ألف و أربعة و خمسين من الهجرة النبویة...»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمد بن ابراهیم، ابن المغسل □ تاریخ کتابت: ذی الحجّة ۱۰۵۴ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۵۸ □ تعداد سطر: ۲۱-۲۷ □ اندازه متن: ۱۲×۱۵/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز ضربی مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و چندین بار با عبارت «بلغ قراءة إتقان من أوّل الكتاب إلى هنا أيده تعالى و أنا أفقر الطلاب ابن قاسم، محمدسعید الحسنی الحسینی - عفی عنه - ثمّ بلغ سماعاً أيده الله تعالى» مقابله شده، حاشیه نویسی دارد، نسخه بدّلها با نشان «خ ل، ل» در حواشی آمده، اجازه روایتی از «جعفر بن کمال الدین بحرانی برای شیخ... بن حاجی محمد مازندرانی (نام مجاز در برش ناججا از میان رفته است) وقف نامه نسخه به خط ابوالقاسم بن محمدباقر مازندرانی هزار جریبی با مهر بیضی «عبدہ الرّاجی ابوالقاسم» روی برگ (۵) آمده، تملک حسین بن حیاة الدین عیسی بن سید کامل بن سید منصور حسینی به تاریخ (۱۱۸۰) در برگ انجام دیده می‌شود، حاشیه برگها رطوبت دیده و برخی فرسوده شده است. شماره نسخه: «۶۲۳۶»

(حدیث، عربی)

۱۱۶. تهذیب الأحکام (۴۲)

آغاز: «همچون نسخه (اول طلاق)»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فرغ... فی یوم الخمیس عاشر شهر شوّال سنة ثلاث و عشرين بعد الألف، هاشم الحسینی الخورانی و التفرشی مولداً و مسکناً»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: هاشم حسینی خورانی تفرشی □ تاریخ کتابت: شوّال ۱۰۲۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۴۹

□ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۴×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰ سانتیمتر
 □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول با لبه برگردان، عطف: تیماج قهوه‌ای.
 ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» مقابله شده و حاشیه نویسی با نشان «م ا» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حواشی آمده نشانیها به قرمز در حاشیه نگارش یافته، فهرست ابواب کتاب در آغاز و مشیخه شیخ در انجام به خط ملاّ مراد تفرشی کتابت شده، تملک محمدحسن بن محمدصالح و میر سید علی، همراه مهر بیضی «عبدہ محمدجعفر بن محمدصالح الحسینی» و «فخرالدین... الروضاتی، و مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در برگ نخست آمده است.
 شماره نسخه: «۶۲۳۹»

۱۱۷. تهذیب الأحکام (۴۳)
 (حدیث، عربی)
 آغاز: «همچون نسخه (زکات)»
 انجام: «همچون نسخه شماره ۳۷۷۹».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «فرغت من تسویده فی یوم الثالث، الرابع و العشرین من شهر شوّال المعظّم، سنة ۱۰۹۳» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: مجهول □ تاریخ کتابت: شوال ۱۰۹۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۲۲۹ □ تعداد سطر: ۱۹ □ اندازه متن: ۱۲/۵×۱۸/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸/۵×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی فرسوده.
 ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ سماعاً ایّده الله تعالی» به خط علامه محمدباقر مجلسی، مقابله شده حاشیه نویسی با نشان «م ق، ص، ق، ک، م ق، ره، مدظله» دارد، نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته چندین مهر مخدوش روی برگ نخست همراه مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در برگ نخست و انجام آمده است.

شماره نسخه: «۶۴۶۳»

۱۱۸. تهذیب الأحکام (۴۴) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه (کتاب مزار)»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «فرغ علی ید... ابن اسفندیار میرزا محمد بیستون الشهرزادی»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: میرزا محمد بن اسفندیار بیستون شهرزادی □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۴۵ □ تعداد سطر: ۲۸ □ اندازه متن: ۱۴/۵ × ۲۵/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۳/۵ × ۳۷/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و با نشان «بلغ سماعاً آیده الله تعالی» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «م ت ق ره، م ق ر، دام ظلّه» دارد، نسخه بدنها با علامت «خ ل» در حواشی آمده، نسخه بدنها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته. وقف نامه کتاب به تاریخ (۱۰۸۴) همراه مهر بیضی «صراط علی حق نمسکه» دیده می‌شود، مهر حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در برگ نخست و انجام آمده است.

شماره نسخه: «۶۵۳۳»

۱۱۹. تهذیب الأحکام (۴۵) (حدیث، عربی)

آغاز: ... افتاده «... لائها شافية عن معانيها كافية في أكثر ما يحتاج إليه من

أحكام الشريعة و أنّها بعيدة من الحشو... باب الأحداث الموجبة للطهارة، ذكر الشيخ آیده الله إن جميع ما يوجب الطهارة من الأحداث...»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت... في يوم الجمعة سنة ۱۰۶۶ بيد أقل العباد محمد رضا بن حاجی درویش محمد شهرزادی» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمد رضا بن درویش محمد شهرزادی □ تاریخ کتابت: ۱۰۶۶ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: فرنگی نخودی □ تعداد برگ: ۳۲۴ □ تعداد سطر: ۲۳

□ اندازه متن: ۱۲×۲۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۳۱/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز فرسوده ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته، عطف: تیماج قهوه‌ای ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و با عبارت «ثم بلغ إلى هذا الموضع بعضه قراءة و بعضه سماعاً قراءة تدلّ علی فضله و نبله و حسن ذکائه و جودة فهمه، قراءة تدبّر و إتقان و تبصّر و إيقان و قد أجزت له و هو المولى الفاضل الذكىّ الأملعى، مولا محمّد الجیلانی، أن یروی هذا الكتاب عنى، بطرقى إلى مؤلفه شیخ الطائفة و كتب هذه الأحرف بیده، العبد الضعیف محمّد باقر بن محمّد مؤمن السبزواری الشریف، فی شهر ذی قعدة الحرام من شهر سنة خمس و سبعین و ألف من الهجرة النبویّة» مقابله شده در ضمن آن اجازه‌ای نیز بر مولا محمّد جیلانی داده است. در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی با نشان «ق، ع ره» دارد، نسخه بدھا با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته است. مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در برگ نخست و انجام آمده است.

شماره نسخه: «۶۸۰۹»

(حدیث، عربی)

۱۲۰. تهذیب الأحكام (۴۶)

آغاز: «همچون نسخه (زیارات)»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت فی ۱۰ شهر شوّال ختم بالخیر و الإقبال فی سنة ۱۰۷۲»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: علی اصغر (انجام کتاب تجارت) □ تاریخ کتابت: شوّال ۱۰۷۲ □ عنوانها و نشانیها: طلایی □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۴۱ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۱۳×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۲×۳۱/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون، تیماج مشکی مجدول با ترنج و سرترنج گل و برگ طلایی، عطف: تیماج آجری، درون: تیماج قرمز مجدول.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای بسیار نفیس و گرانقدر است، که در حاشیه تصحیح شده، اینهائی در آغاز مشیخه، از احمد بن محمّد تونی، به تاریخ هفتم ذی الحجّة (۱۰۷۵) چنین آمده: «أنها أیده الله سبحانه قراءة و ضبطاً تحقیقاً و تصحیحاً فی مجالس متعدّدة آخرها سابع شهر ذی الحجّة الحرام سنة (۱۰۷۵) و کتبه بیده الفانیة الجانیة،

احمد بن حاجی محمد المشتهر بالتونى حامداً مصلياً مسلماً» نسخه بد لها بان نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، حاشیه نویسی با نشان «ق، م د ه م ت ق» دارد، اجازه مفصل روایی از شیخ حرّ عاملی برای میرزا علاء الملک بن میرزا ابی طالب علوی موسوی، ساکن مشهد مقدّس بتاریخ نیمه ربیع الثانی (۱۰۸۶) آمده، چندین تاریخ ولادت، همراه تملک مخدوش، روی برگ نخست و دو مهر بیضی محمدصادق بن محمدحسین و مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در آغاز و انجام دیده می شود.

شماره نسخه: «۷۰۲۸»

(حدیث، عربی)

۱۲۱. تهذیب الأحکام (۴۷)

آغاز: «همچون نسخه (تجارت)»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «کتبه... ملاّ بنیاد علی بن قوام الدّین بن عین القضاة تبریزی سریری فی تاریخ خمس عشر شهر صفر الحرام سنة (۱۰۴۷) قد نقه فی أواسط شهر صفر آخر یوم الجمعة المنتظم فی سلک شهور سنة ثمان و أربعین بعد الألف من الهجرة النبویة فی مشهد ثامن الائمة المعصومین الرّاشدین المهدیین أبی الحسن علیّ بن موسی الرضا علیه التّحیة و الثّنا. بقلم محمّد تقی الإسترآبادی حامداً مصلياً... (بخش نونویس)»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: (بخش اصلی) ملاّ بنیاد علی بن قوام الدّین بن عین القضاة تبریزی (سرمدی) و (بخش نونویس) محمّد تقی استرآبادی □ تاریخ کتابت: صفر ۱۰۴۷-۱۰۴۸ □ محل کتابت: مشهد مقدّس □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۰۹ □ تعداد سطر: ۳۰ □ اندازه متن: ۱۶×۲۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵×۳۹ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای تیره.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده و با عبارت «بلغ سماعاً أیّده الله تعالی، ثمّ بلغ سماعاً أیّده الله تعالی» مقابله شده، در حاشیه تصحیح

شده حاشیه نویسی با نشان «ق، ص» دارد، نسخه بدلها با نشان «ل» آمده حاشیه برگها رطوبت دیده و برخی برگها آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۷۷۲۵»

۱۲۲. تهذیب الأحكام (۴۸)

(حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه (جهاد)».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «إتفق الفراغ من تحریر هذا الكتاب حادی عشر شهر شوال، من شهور سنة ثمان و أربعین بعد ألف علی ید... حسین بن شمس الدین محمد الإصفهانی»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمد حسین بن شمس الدین محمد □ تاریخ کتابت: شوال ۱۰۴۸ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی نخودی □ تعداد برگ: ۳۵۲ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۶×۱۲/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۷×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است در حاشیه تصحیح شده حاشیه نویسی با نشان «ع ل ره، م د، ق، ص، زین ره» دارد، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته، دستخط آیت‌الله سید محمد حجّت کوهکمری رحمه‌الله، روی برگ قبل از نخست، مبنی بر اینکه «کاتب از شاگردان محمدتقی مجلسی (ره) بوده و اجازه‌ای نیز از استادش در جلد نخست تهذیب آمده است. مهر مربع «العبد محمد الطباطبائی» و مهر حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در برگ نخست آمده، برخی حاشیه نویسی‌ها مخدوش گردیده، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده و فرسوده شده و چندین برگ نخستین اندکی آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۸۱۵۴»

۱۲۳. تهذیب الأحكام (۴۹)

(حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۶۴۶۳».

انجام: «همچون نسخه شماره ۸۴۰».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «وافق الفراغ... علی ید صالح بن ثامر بن عبدالله بن ثامر، ضحی یوم الأربعاء ثانی عشر شهر ذی القعدة الحرام أحد شهور سنة تسع و عشرين و ألف، حامداً لله مصلياً على محمد و آله عليهم السلام... بحرانی البلد و الأحسائی المنشأ و المنزل...»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبد بن سراج ربیع (تا کتاب صوم) صالح بن ثامر بن عبدالله بن ثامر بحرانی أحسائی (باقی نسخه) □ تاریخ کتابت: صفر ۱۰۲۶ و ذی القعدة ۱۰۲۹ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۲۹ □ تعداد سطر: ۲۷-۲۳ □ اندازه متن: ۱۳/۵×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح و بدین عبارات مقابله شده است: «ثم بلغ سماعاً أيده الله ثم بلغ قبلاً من أول كتاب الزكاة إلى هنا و هو آخر كتاب الجهاد إلا كتاب المزار، فإنه لم يكن موجوداً في نسخة الشيخ من نسخة شيخنا البهائي -تغمده الله تعالى برضوانه و أسكنه مجبوحه جنانه- التي هي بخط والده المقروءة على الشهيد الثاني - قدس سره - و عليها إجازته و بلاغته و ذكر لي أن والده قدس سره - نقلها من خط الشيخ الطوسي رضوان الله عليه - و مكتوب بآخر الكتاب بخط والده «بلغت المقابلة و التصحيح من نسخة الأصل التي بخط مؤلف الكتاب، الشيخ طوسي رحمه الله - ليس فيها بغير خطه إلا القليل في أواخر شهر شوال في سنة تسع و أربعين و تسعمائة، كتبه كاتب الأصل حسين بن عبدالصمد - عامله الله بلطفه - إنتهى و ذلك في مجالس متعددة، آخرها عصر يوم الأحد التاسع من شهر ذی القعدة الحرام من السنة الثلاثين بعد الألف مقابلة معتبرة بحسب الجهد و الطاقة إلا ما زاغ عنه البصر و حسّ عنه النظر مما لا يعدّ لحناً و لا يخلّ بمعنى و كتب الفقير الى الله الغني حسين بن كمال الدين الأبرز الحسيني الحلبي، في بلدة اصفهان، حرست من طوارق الحدثنان و الحمد لله رب العالمين»، اندکی حاشیه نویسی دارد، نسخه بدلها با نشان «نسخه، ل» در حاشیه آمده، تملک عبدالغنی الثانی بن حسن عبدالغنی الماضی حسینی، همراه مهرهای بیضی «عبده الرّاجی رضی

الحسینی» و عبده محمدعلی بن محمد رضی الحسینی» و «یا أباعبدالله» و «یا حبيب الله» دیده می شود.

شماره نسخه: «۹۱۳۶»

۱۲۴. تهذیب الأحكام (۵۰) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «ابن علی سعید الابهری» □ تاریخ کتابت: ۱۰۷۴ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۶۸ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۱۲×۲۳ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج مشکى، درون: تیماج قرمز، عطف و مغزی: قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس که به دستور محمد علم الهدی فرزند فیض کاشانی کتابت شده و با نشان «ثم بلغ معارضة و تصحيحاً بتأییده» در حواشی مقابله شده، حاشیه نویسی بسیاری از فرزند فیض کاشانی، علم الهدی دارد، صورت اجازه سیّد ماجد صادقی بحرانی، بر محمد محسن فیض کاشانی و شاه مرتضی کاشانی برادر فیض و صورت اجازه فیض کاشانی به فرزندش محمد علم الهدی به خط وی در انجام نسخه آمده، در دو برگ نخست و انجام مهرهای بیضی «عبده الرّاجی علی اکبر» «بمحمد علم الهدی، علم الهدی، علم الهدی»، «جمال الدّین اسحاق»، «الراجی محمد محسن الفیضی» و «إنه من سلیمان» آمده است، برگها مجدول به طلا و مشکى، حواشی نسخه شدیداً آفت دیده و مطالب آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۹۱۴۴»

۱۲۵. تهذیب الأحكام (۵۱) (حدیث، عربی)

آغاز و انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت کتابة هذه النسخة... علی يد ابن میر محمد قاسم، حسین الحسینی، يوم الأحد في العشر الاوّل من الشهر الرّابع في السنّة

الثلاث و تسعين بعد الألف من الهجرة اللهم أرزقنا فهمها و تصحيح ألفاظها و معانيها يا غني الأغنياء بحق محمد و آله النجباء»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: حسین بن میر محمد قاسم حسینی □ تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۰۹۳ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۵۲۵ □ تعداد سطر: ۳۱ □ اندازه متن: ۱۵×۲۶ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۶×۳۸ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ویژگی‌ها: نسخه‌ای نفیس است، در حاشیه تصحیح و با عبارت «بلغ قبلاً» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، ب ه ره، ص، ۱۴» دارد، روی برگ نخست یادداشتی آمده که برخی حواشی از آقا حسین خوانساری می‌باشد، وقف‌نامه نسخه به خط سید هادی بن محمد رضا حسینی، همراه دو مهر بیضی «عبده محمد هادی الحسینی» روی برگ نخست، نسخه بدوها با نشان «نسخه ل، خ ل» در حواشی نگارش یافته، حواشی رطوبت دیده و چندین برگ نخستین، اندکی آسیب دیده و مرمت شده است، مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در آغاز و انجام آمده است.

شماره نسخه: «۹۱۷۹»

(حدیث، عربی)

۱۲۶. تهذیب الأحکام (۵۲)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۳۱».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «و وافق الفراغ منه و من تعلیقه نهار الأربعاء، خامس شهر المحرم الذی هو من شهور سنة خمس و خمسين و تسعمائة و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم و الحمد لله رب العالمین»، □ نوع خط: نسخ معرب □ تاریخ کتابت: محرم ۹۵۵ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۵۸ □ تعداد سطر: ۲۶ □ اندازه متن: ۱۳×۱۹/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰×۲۷ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز مجدول ضربی با لچک، ترنج و سرترنج گل و بوته، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار نفیس و گرانبه که به وسیله شهید ثانی از روی نسخه ورام بن ابی فراس بدین عبارت مقابله گردیده «بلغ مقابله بحسب الجهد و الطّاقة بنسخة خط شيخنا السعيد الصالح ورام ابی فراس - قدس الله روحه - و بنسخة أخرى في مجالس، آخرها يوم الإثنين خاتمة شهر جمادى الآخرة سنة خمس و خمسين و تسعمائة و أنا الفقير إلى الله الغني، زين الدين بن علي بن احمد، حامداً مصلياً مسلماً» و «ثم بلغ سماعاً أيده الله تعالى» به خط شریف وی مقابله شده، حاشیه نویسی دارد و نسخه بدوها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، تملک‌های آقای رضا استادی روی برگ نخست آمده، متأسفانه نسخه آسیب بسیاری دیده و مرمت شده است. شماره نسخه: «۹۳۸۵»

۱۲۷. تهذیب الأحكام (۵۳) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه (اول حج)»

انجام: «عن ابی عبدالله علیه السلام فی رجل شارک رجلاً فی جاریة فقال له إن رجحت فلک و إن وضعت فلیس علیک شیء، فقال لا بأس، فذلک إن کانت الجاریة للقابل.»

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الحج تا پایان کتاب الإجارة را شامل می‌شود.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «... سادس عشرین شهر المحرم الحرام غرة سنة ست و خمسين و تسعمائة على مشرفها افضل الصلاة و السلام و التحية» □ نوع خط: نسخ معرب □ تاریخ کتابت: محرم ۹۵۶ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۷۴ □ تعداد سطر: ۲۶ □ اندازه متن: ۱۳×۱۹/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز مجدول ضربی با لچک، ترنج و سرترنج گل و بوته، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای بسیار نفیس و گرانبه‌است که ادامه نسخه شماره ۹۳۸۵ می‌باشد، وسیله شهید ثانی بدین عبارت تصحیح و مقابله شده است: «بلغ العرض بحسب الجهد و الطّاقة فی مجالس آخرها يوم الخميس ثامن عشر رجب المرجب

سنة ثمان و خمسين و تسعمائة حامداً مصلياً (۱۱۰ الف)، نسخه بد لها با نشان «خ» در حواشی نگارش یافته، پس از باب الإجازات ۳ برگ جابجا شده تملک آقای رضا استادی تهرانی، قبل از برگ نخست آمده، حواشی برگها آسیب دیده؛ ولی بر خلاف جزء نخست این نسخه به متن عبارات آسیب چندانی نرسیده است.

شماره نسخه: «۹۳۸۶»

(حدیث، عربی)

۱۲۸. تهذیب الأحكام (۵۴)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «فقال لها أبو عبدالله عليه السلام خاني أصدى إلى فوق البيت فابري سماء و صلى ركعتين فاذا سلمت فقولى: اللهم إتك وهبت لى و لم يك شيئاً اللهم و إئى إستوهبتك...»

گزارش متن: نسخه موجود از ابتداء کتاب تا اواخر صلاة را شامل می شود.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۳۰ □ تعداد سطر: ۳۳ □ اندازه متن: ۹×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۶×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکی ضربی مجدول بدون مقوا.

ویژگی ها: در حاشیه تصحیح شده و با نشان «بلغ سماعاً وفقه الله تعالى» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «۱۲، ۵، ق» دارد، نیمه دوم نسخه نشان تصحیح ندارد و جای عناوین نیز خالی مانده است، حاشیه برگها رطوبت دیده و اندکی فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۹۶۵۷»

(حدیث، عربی)

۱۲۹. تهذیب الأحكام (۵۵)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش متن: شامل کتاب طهارت و صلاة است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۲۵ □ تعداد سطر: ۲۴ □ اندازه متن: ۱۲×۲۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۹/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: مشکی ضربی مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، م ت ق» دارد، نسخه بدنها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته، نسخه رطوبت دیده است. شماره نسخه: «۹۶۷۸»

۱۳۰. تهذیب الأحکام (۵۶) (حدیث، عربی)
آغاز: «همچون نسخه شماره ۶۴۶۳».
انجام: «همچون نسخه شماره ۹۳۸۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فاط بإتمامه بتوفیق الله عزّ وجلّ... عبدالجلیل السجّادی فی دارالسلطنه اصفهان فی شهر سنه اثنین و سبعین بعد ألف...» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبدالجلیل سجّادی □ تاریخ کتابت: ۱۰۷۲ق □ محل کتابت: اصفهان □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۵۶ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۱۲×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج سبز ضربی باترنج و سرترنج گل و بوته طلایی، درون تیماج زرشکی، عطف و گوشه‌ها: تیماج آجری. ویژگی‌ها: در حاشیه، وسیله کاتب نسخه و دیگران تصحیح شده، امضای حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ نخست و مهر بیضی «بنده آل محمد، قلی» با یک مهر بیضی و مربع مخدوش در انجام نسخه آمده، نسخه بدنها با نشان «ل و نسخه» در حواشی نگارش یافته است.

شماره نسخه: «۱۰۰۳۳»

۱۳۱. تهذیب الأحکام (۵۷) (حدیث، عربی)
آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «فرغت من تسوید هذا الجزء فی آخر شهر صفر، ختم بالخیر و الظفر من شهور سنة ثمانین بعد الألف و أنا ابن میر غلام علی الحسینی الطالقانی، عبدالله»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبدالله بن میر غلام علی حسینی طالقانی □ تاریخ کتابت: صفر ۱۰۸۰ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۰۴ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۷/۵×۱۸/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۲/۵×۲۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز ضربی با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و به تاریخ سوم محرّم الحرام سال ۱۱۱۰ مقابله شده «بلغ سماعاً وفقه الله تعالی، بتاريخ ثالث شهر محرّم الحرام سنة (۱۱۱۰) مقابله و تصحیح شده در کمال دقت و اهتمام، امید... علی ید محمد یوسف بن برخوردار مازندرانی...» حاشیه نویسی با نشان «ق» دارد، و برخی حواشی از حسین بن فتحعلی جراش می‌باشد، نسخه بدنها با نشان «خ ل، بدل، خ» در حاشیه نگارش یافته، کاتب بر روی برگ نخست نوشته که در روز سه شنبه (۲۷) جمادی الأوّل (۱۰۷۸) شروع به کتابت نسخه نموده است. افزودگیهایی روی برگ نخست آمده مهر مربع «یا أبا القاسم أدركنی» همراه دو مهر بیضی «إن من شيعته لإبراهيم» پشت برگ انجام آمده، فرسوده شده و حاشیه برگها اندکی آسیب دیده و مرمت شده، آثار رطوبت در برخی برگها مشاهده می‌شود.

شماره نسخه: «۱۰۰۷۹»

(حدیث، عربی)

۱۳۲. تهذیب الأحكام (۵۸)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «قال محمد بن الحسن: هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل

علی ما قدّمناه من الأخبار...»

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطهارة تا کتاب الحج را در بر می‌گیرد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ الجزء الاول... فی ليلة الجمعة و یومها علی ید

سیّد علی بن محمد صالح الحسینی السبزواری اصلاً و المشهدی مسکناً فی

لیلة الخميس من لیلة الخامس من العشر الاوّل من الشهر الرابع من المائة الثاني من الألف الثاني من الهجرة النبویة، سنة ۱۰۷۳ (برگ ۱۴۳ ب)، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: علی بن محمد صالح حسینی سبزواری مشهدی (بخش اول) و محمدباقر بن ابوالقاسم شهمیرزادی (بخش دوم) □ تاریخ کتابت: ربیع الثاني ۱۰۷۳ (بخش اول)، شوال ۱۰۹۱ (بخش دوم) □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۴۶ □ تعداد سطر: ۲۹ □ اندازه متن: ۱۳/۵ × ۲۲/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۲ × ۳۱ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج مشکی ضربی با ترنج و سرترنج گل و بوتہ با زمینہ طلائی، درون: تیماج قرمز مجدول، با لبہ برگردان.

ویژگی‌ها: قد فرغ من کتابتہ محمدباقر بن حاجی ابوالقاسم شهمیرزادی، یوم السابع من شهر شوال سنة إحدى و تسعين بعد الألف من الهجرة النبویة صلی الله علیه و آله وسلم، در حاشیہ تصحیح شدہ، حاشیہ نویسی با نشان «م ح د ره، ۱۲، ص، ا د رحمہ الله» دارد با نشان «بلغ قراءة أيده الله تعالى» مقابلہ شدہ برخی نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته برگها مجدول بہ طلا و مشکی، دو مهر مربع در آغاز و انجام مخدوش شدہ مهر حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) روی برگ انجام آمده است.

شماره نسخه: «۱۰۲۹۳»

۱۳۳. تهذيب الأحكام (۵۹) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «عنه عن محمد بن الوليد عن يونس بن يعقوب عن أبي عبد الله عليه السلام قال: سألته عن الجنابة لم أدركها حتى بلغت القبر، أصلى عليها؟ قال: إن أدركتها قبل أن تدفن، فإن شئت فصلّ عليها».

گزارش متن: نسخه موجود از اول کتاب تا صلاة الجنائز را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ فی يد حاجی محمد تبریزی، فی سنة ۱۰۱۱، فی شهر صفر المظفر سنة ألف و أحد و مائة» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: حاجی محمد تبریزی □ تاریخ کتابت: صفر ۱۱۰۱ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ:

شرقی نخودی □ تعداد برگ: ۳۲۶ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۷×۱۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۵/۲۴×۵/۱۸ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو، برون: تیماج قرمز ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته، عطف و لبه‌ها: تیماج قهوه‌ای درون: تیماج ضربی سبز و مجدول.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، ص، م ق ر مدظله» دارد و بیشتر آنها از علامه مجلسی است که با نشان «م ق ر» آمده است، نسخه بدله، با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، فهرست نسخه قبل از انجام در یک برگ إلصاق شده، مهر مربع شریف آیت‌الله میرزا ابوالحسن انگجی تبریزی «الوائق بالله الغنی، ابوالحسن بن محمد الحسینی» و مهر مربع «أفوض امری إلى الله، عبده محمد شفیع» و «علیران بن علی» در برگ نخست و انجام آمده، تملک کاتب با مهر بیضی «أفوض امری إلى الله، عبده حاجی محمد» و بهاء‌الدین محمد، به تاریخ (۱۱۶۹ق) و حاجی علی مردان تبریزی به تاریخ (۱۱۲۸ق) با مهر مربع «و ما توفیقی إلا بالله، علیران بن علی» آمده، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده است.
شماره نسخه: «۱۰۴۲۶»

۱۳۴. تهذیب الأحکام (۶۰) (حدیث، عربی)

آغاز: افتاده... «... متتابعین أو يطعم ستین مسکیناً، کتاب الصید و الذبایح، باب الصید و الذکاة، قال الشیخ رحمه الله و یؤکل من صید البحر ما کان له فلوس من السمک و لا یؤکل ما لا فلس له...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الصید و الذبابة تا کتاب دیات (آخر کتاب) را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تم کتاب الدیات و هو آخر الکتاب فی ثمانی رجب المرجب فی سنة ستین و ألف فی المدینة المشرقة، زاده‌ها الله شرفاً و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین»، □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: رجب ۱۰۶۰ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی نخودی □ تعداد برگ: ۳۶۱

□ تعداد سطر: ۲۱ □ اندازه متن: ۹×۱۷/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۷/۵×۲۸ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قرمز ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته. ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و با نشان «ثم بلغ قرائة، أیده الله تعالی» مقابله گردیده، حاشیه نویسی با نشان «ا م ن رحمہ الله، ق م ح» دارد، نسخه بدھا با علامت «خ ل» در حواشی آمده، اجازه مفصلی در چهار صفحه پس از انجام از حاجی حسین بن محمدعلی نیشابوری مکی برای مولانا محمدحسن بن اسماعیل اصفهانی، به تاریخ سه‌شنبه، هفتم شعبان (۱۰۶۱) در مدینه منوره آمده است، حاشیه برگها اندکی رطوبت دیده، چندین برگ انجام اندکی آسیب دیده و مرمت شده است. شماره نسخه: «۱۰۵۱۷»

۱۳۵. تهذیب الأحكام (۶۱) (حدیث، عربی)
 آغاز: افتاده... «... ینقض الوضوء قال: لا، فأما ما رواه محمد بن علی بن محبوب عن محمد بن عبد الجبار...»
 انجام: «وإن کانن قوم عدو لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة»
 گزارش متن: نسخه موجود شامل کتاب الصلاة می‌باشد.
 گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب، بعون الله الملك الوهاب، فی ليلة السبت من شهر ربيع الاول فی تاریخ سنة خمس و ثلاثین و ألف من هجرة خیر البریة، علی ید اسماعیل بن سدید الحسینی العسکری» □ نوع خط: شکسته نستعلیق □ کاتب: اسماعیل بن سدید حسینی عسکری □ تاریخ کتابت: ربيع الاول ۱۰۳۵ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۰۵ (۲الف-۲۰۶ب) □ تعداد سطر: ۲۲ □ اندازه متن: ۱۱×۱۸ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۶/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده حاشیه نویسی با نشان «بخط استادی مدظله العالی، ا ه رحمہ الله و الصلاة علی محمد و آله، ع ا ه» دارد، برخی

نسخه بدلها با نشان «نسخه ل» در حاشیه نگارش یافته، برگها رطوبت دیده و فرسوده شده‌اند، امضای حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) پشت برگ انجام، به تاریخ (۱۳۸۱ق) آمده است.

شماره نسخه: «۱/۱۱۹۴»

۱۳۶. تهذیب الأحکام (۶۲) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب الجهاد و سیره الإمام من کتاب التّهذیب، باب فضل الجهاد و فروضه، محمد بن احمد بن یحیی عن ابی جعفر عن وهب عن ابیه عن جعفر عن ابیه علیهما السّلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم، إن جبرئیل علیه السّلام أخبرنی بأمر قرّرت به عینی و فرّح به قلبی...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «قد فرغت من كتابة هذا الكتاب في يوم الأربعاء ثلاث عشرين من رمضان المبارك، تسعة و تسعين بعد الألف سنه ۱۰۹۹، محمدرضا بن محمدعلی»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: محمدرضا بن محمدعلی □ تاریخ کتابت: رمضان ۱۰۹۹ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: فرنگی □ تعداد برگ: ۵۰۵ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۳×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۱×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: ساغری مشکی فرسوده ضربی مجدول با ترنج و سرترنج، عطف و گوشه‌ها: تیماج مشکی.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، با نشان «بلغ» مقابله گردیده، اندکی حاشیه نویسی دارد نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حواشی نگارش یافته، مشایخ شیخ طوسی پس از انجام آمده، برگها رطوبت دیده و حاشیه برگها اندکی فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۱۱۴۳۳»

۱۳۷. تهذیب الاحکام (۶۳) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۳۱۲».

انجام: «و الله يقول: إن تجتنبوا كبائر ما تنهون عنه نكفر عنكم سيئاتكم و ندخلكم مدخلاً كريماً»

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ كتاب الزكاة مع الزيادات.. على يد عبدالنبيّ بن ملاّ محمد صالح تونی»، □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبدالنبيّ بن ملاّ محمد صالح تونی □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۵۸ □ تعداد سطر: ۲۳ □ اندازه متن: ۱۷×۱۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹/۵×۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع قهوه‌ای با مقوّا، عطف: تیماج قهوه‌ای. ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، م دح، ع، ص» دارد، نسخه بد لها با نشان «خ ل» در حاشیه نگارش یافته، نخست عبارت «نظرت فيه و دعوت لصاحبه و أنا العبد، ابوالحسن بن حسن الحسيني الكاظمي» و تملک «محمد بن شمس البحريني التجفي» و درویش علی بن حسین البغدادي (۱۲۴۸) با مهر هشت گوش «یا ابا الحسن أدركني ۱۲۰۹» روی برگ نخستین و انجام نسخه آسیب دیده و مرمت شده است.

شماره نسخه: «۱۱۶۸۱»

۱۳۸. تهذيب الأحكام (۶۴) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، كتاب الزكاة، باب ما يجب فيه الزكاة، قال الشيخ رحمه الله: و الزكاة في تسعة أشياء، الذهب و الفضة و الحنطة و الشعير و التمر و الزبيب و الإبل و البقر و الغنم...»

انجام: «و إن وضعت فليس عليك شيء فقال لا بأس بذلك إن كانت الجارية للقاتل فيكون مضاربة، تمّ الجزء الرابع...»

گزارش متن: نسخه موجود ادامه نسخه قبلی و از کتاب زکات تا پایان کتاب التّجارة را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۲۹ □ تعداد سطر: ۲۱

□ اندازه متن: ۹×۱۶ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمّع قهوه‌ای، عطف: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و توسط امیر عبدالمطلب قرائت شده که در انجام نسخه بدان اشاره شده، حاشیه نویسی با نشان «ک»، شیخ حسن، ملا احمد، م ت ق، ع و ...» دارد، از کتابهای دروس، مغرب، اعلام الوری و نهایی» نقل مطلب شده، تملک «امیر مطلب بن میر طالب» و مهرهای مربع «تلک حجّتنا آتیناها ابراهیم ۱۲۰۳» و بنده آل محمد علیه السلام، مطلب ۱۲۹۶» و مهرهای بیضی «ناخوانا، اللهم صلّ علی محمد و آل محمد ۱۱۷۹» آمده، حاشیه چندین برگ از انجام وصالی شده است.

شماره نسخه: «۱۱۶۸۲»

۱۳۹. تهذیب الاحکام (۶۵) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب التّکاح، باب السنّة فی النّکاح، محمد بن یعقوب عن عدّة من أصحابنا عن احمد بن محمد بن محمد عن ابن فضال، قال: قال ابو عبدالله علیه السلام، رکعتان یصلّیہما المتزوّج أفضل من سبعین رکعة یصلّیہا العزّاب...».

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب التّکاح تا کتاب الدّیات را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ زیبا و شکسته نستعلیق □ نام کاتب: حاجی خیر محمد جعفر قهپائی □ تاریخ کتابت: شوال ۱۱۰۰ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۱۰ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۹/۵×۲۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج عسلی ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته، عطف و گوشه‌ها: تیماج قهوه‌ای.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی بسیاری دارد، دستخط علامه سیّد میرزا آقا اصفهانی، از شاگردان محدّث نوری، صاحب مستدرک الوسایل و منشی وی، در برگ نخست و دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی

نجفی (ره) در آغاز و انجام نسخه آمده، افزودگیهایی در خصوص احادیث شیعه و اختلاف در احادیث در سه برگ پس از انجام نگارش یافته است.

شماره نسخه: «۱۱۷۱۲»

۱۴۰. تهذیب الاحکام (۶۶) (حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب الزکاة، باب ما يجب فيه الزکاة، قال الشيخ رحمه الله، الزکاة في تسعة أشياء، الذهب و الفضة و الحنطة...»

انجام: «قال محمد بن الحسن: هذا الخبر موافق للعامة و لسنا نعمل به و العمل على ما قدّمنا من الأخبار تمّ الجزء الرابع...»

گزارش متن: این نسخه از کتاب الزکات تا انجام کتاب الحجّ را در بر می‌گیرد. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ خوش □ نام کاتب: زکریّا بن عبدالله جدیدالاسلام □ تاریخ کتابت: شعبان ۱۰۶۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۱۹۶ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۲۰/۵ × ۱۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰ × ۳۰ سانتیمتر □ نوع جلد: دورو تیماج، برون: زیتونی، درون: مشکی، عطف و گوشه‌ها: تیماج قهوه‌ای با لبه برگردان. ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح و با نشان «قوبل بتوفیق الله تعالی» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «م رحمه الله، ص، ع، س، ق، ع ا ه و ...» می‌باشد، در انجام وقف‌نامه نسخه، توسط عنایت‌الله در سه‌شنبه ۱۷ ربیع الاول سال ۱۱۰۲ نگارش یافته است.

شماره نسخه: «۱۱۹۴۴»

۱۴۱. تهذیب الاحکام (۶۷) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴»

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۳۱»

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطّهارة تا پایان کتاب الحجّ را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: علی بن احمد بن نعمت الله بن احمد بن محمد بن خاتون العینائی العالمی □ تاریخ کتابت: رجب ۹۸۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز و مشکی درشت تر از متن □ نوع کاغذ: فرنگی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۴۰۱ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۶×۲۲/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۱×۳۱ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج روغنی مشکی فرسوده با ترنج گل و بوته. ویژگی ها: نسخه ای است بسیار نفیس که از روی نسخه اصل به خط مؤلف کتابت شده از سوی مالک نسخه مولا عبدالله شوشتری (م ۱۰۲۱ق) استاد مجلسی اوّل به سال (۹۸۶ق) تصحیح و با عبارات «بلغ سماعاً أیّده الله، بلغ قبلاً أیّده الله تعالی، و بلغت مقابلة إن شاء الله تعالی، إلا ما زاغ عنه البصر و حسر عنه النظر، تمّت مقابلة کتاب الحجّ فی ۲۳ ربیع الاول سنة تسع و ثمانین و تسعمائة الهجریّة و کان ذلك فی بلدة... من بلاد بعلبک صانها الله عن الآفات» مقابله شده، حاشیه نویسی بسیاری از مصحّح نسخه دارد، برگهای «۸۶، ۸۹ و ۳۹۹ تا ۴۰۱» و چهار برگ انجام به خط وی می باشد. توضیحات مفصّلی در ارتباط با نسخه و تعلیقات و حواشی ملاّ عبدالله شوشتری به خط «سیّد محمد بن محمد صالح حسینی»، همراه تملک ملاّ عبدالله شوشتری و تملک «حسن علی» در برگ نخست دیده می شود لبه برخی برگها رطوبت دیده و برخی نیز مرمت شده، دو مهر مخدوش در برگ نخست و انجام آمده است.

شماره نسخه: «۱۲۲۱۵»

بصحة

(حدیث، عربی)

۱۴۲. تهذیب الاحکام (۶۸)

آغاز: «بسمله، کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی أنساب النبی صلی الله علیه و آله وسلّم و الأئمة علیهم السّلام و زیاراتهم و تواریخهم و قدر مشاهدتهم...»
انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب المزار تا کتاب الدیّات را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: زین العابدین بن محمد بن اسماعیل جبل عاملی □ تاریخ کتابت: شوّال ۹۸۷ □ عنوانها و نشانیها: قرمز

درشت تر از متن □ نوع کاغذ: فرنگی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۶۷ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۵×۲۲ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۲×۳۱/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج حنائی ضربی مجدول.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار نفیس و گرانبها، مثل نسخه سابق وسیله ملا عبدالله شوشتری (م ۱۰۲۱ ق) به سال (۹۸۷ق) تصحیح و با عبارات «بلغ سماعاً، بلغ، تمت المقابلة في أوسط شهر جمادى الآخر و كان ذلك في بلدة... صانها الله عن الآفات مقابلة... و أحوجهم إلى رحمة الله الغنى عبدالله...» مقابله شده، حاشیه نویسی بسیاری از مصحح دارد، فهرست مطالب، در برگ نخست آمده، مهر هشت ضلعی «با اطلاع حاجی... کتاب موقوفه مرحوم حاجی ملا هادی مجتهد طهرانی» در برگ نخست و انجام و مهر مربع «من موقوفة حجة الاسلام الحاج ملا هادی الطهرانی قدس سره» در برگ دوم و برخی برگها دیده می‌شود لبه برگها فرسوده شده است.

شماره نسخه: «۱۲۲۱۶»

۱۴۳. تهذیب الاحکام (۶۹)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب المزار من کتاب التهذیب، مختصر فی ذکر أنساب النبی صلی الله علیه و آله و سلم و الائمة علیهم السلام، و زیاراتهم و تواریخهم و ذکر مشاهدتهم...» انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب المزار تا کتاب الدیات را در بر می‌گیرد. گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۳۷ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۱/۵×۱۷/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹/۵×۲۶ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول ضربی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی به خط نستعلیق با نشان «م ق ر دام ظلّه، م ق ر سلمه الله تعالی، م ت ق ره، مسالک، دروس و...» دارد، این نسخه بر علامه مولا محمدباقر مجلسی خوانده شده

و در چندین جا از حاشیه به خط مبارک ایشان عبارت «بلغ سماعاً أعزّه الله تعالی» آمده، همچنین اینهایی همراه اجازه حدیث به خط شریف ایشان در برگ (۱۹۷) بدین شرح آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم، أنباه المولى الفاضل الكامل الصالح الفالح التقى، المتوقد الذكى، مولانا محمد كاظم المازندراني أئده الله تعالى، سماعاً و تصحيحاً و ضبطاً، فى مجالس عديدة، آخرها الثانى و العشرون من شهر ذى القعدة الحرام من سنة (۱۰۹۶) فأجزت له روايته عنى بأسانيدى المتصلة، الى المؤلف العلامة، و كتب بيمناه الجانية، أفقر العباد الى عفو ربّه الغنى، محمد باقر بن محمد تقى، عفى عنهما، حامداً مصلياً مسلماً». نسخه اندكى رطوبت ديده و حاشيه برگها فرسوده شده و برخى مرمت گرديده است، تملك «محمود» با مهر بيضى «يا محمود» در برگ نخست، و تملك و وقف نامه كتاب از سوى سيد حسين و سيد ابوطالب موسوى معروف به اخوان ميرزائى زنجانى^۱ به تاريخ ۱۳۵۹ق. در برگ دوم ديده مى شود.

شماره نسخه: «۱۳۰۲۷»

(حدیث، عربی)

۱۴۴. تهذيب الاحكام (۷۰)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴»

انجام: «همچون نسخه شماره ۳۶۶»

گزارش متن: نسخه موجود از كتاب الطّهارة تا كتاب الدّيات را در بر دارد.
گزارش نسخه: □ ترقيمه: «تمت... بيد عبدالصّمد بن عبدالله...»، □ نوع خط:
نسخ □ نام كاتب: عبدالصّمد □ تاريخ كتابت: اوایل سده ۱۱ق □ عنوانها و
نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقى □ تعداد برگ: ۳۳۳ □ تعداد سطر: ۲۸ □ اندازه
متن: ۶/۵×۱۸/۵ سانتيمتر □ اندازه جلد: ۱۹/۵×۲۹/۵ سانتيمتر □ نوع جلد:

۱. اين دو برادر از علمای بزرگ زنجان در نيمه نخست سده ۱۴ق. بوده و مشترکاً کتابخانه بسيار نفيس داشته اند پس از درگذشت آنان نسخه های نفيس آن کتابخانه طى چند مرحله به فروش رفت خوشبختانه با پيگيرهای توليت کتابخانه بزرگ حضرت آيت الله العظمى مرعشى نجفى (ره) بيشترين نسخه های خطى آن کتابخانه از افراد گوناگون براى اين کتابخانه بزرگ خريدارى گرديد.

تیماج دورو، برون: زرشکی ضربی با ترنج و سرترنج گل و بوته و مرغ، درون: تیماج قهوه‌ای فرسوده.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه از سوی علامه محمدباقر مجلسی به خط مبارک ایشان با نشان «بلغ سماعاً آیده الله تعالی» تصحیح و مقابله شده، «برگ ۵۷ و ۵۸ ب» اندکی حاشیه نویسی دارد وقف‌نامه نسخه به خط مرحوم حاج ملا محمدجعفر بن محمد صفی فارسی آباده‌ای از عالمان و مؤلفان مشهور نیمه دوم سده (۱۳ق) در برگ نخست چنین آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم وقف نمودم این کتاب را قربۀ الی الله تعالی بر طلبه علوم دینیّه و تولیت آن با خودم است و بعد از آن با حاکم شرع است، حرّره محمدجعفر بن محمدصفی، ۷ محرم ۱۲۷۹» با مهر بیضی ایشان در محرم (۱۲۷۹ق) برگها رطوبت دیده و فرسوده شده‌اند، حاشیه بسیاری از برگها از میان رفته سپس مرمت گردیده است.

شماره نسخه: «۱۳۰۷۶»

۱۴۵. تهذیب الاحکام (۷۱) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۲۷۴».

انجام: «همچون نسخه شماره ۵۳۳۱».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج را در بر دارد. گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمت الكتاب الأحادیث بعون الله الملك الوهاب، تاریخ إثنی و عشرين فی شهر ربیع الثانی سنة تسع و ستین بعد الألف من الهجرة محمد صلی الله علیه و آله سنة ۱۰۶۹»، □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۰۶۹ □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی آهار مهره زده □ تعداد برگ: ۳۲۲ □ تعداد سطر: ۳۱ □ اندازه متن: ۲۷×۱۴ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۴×۳۷ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج یشمی با مغزی قرمز.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده و با نشان «بلغ سماعاً وفقه الله تعالی» مقابله گردیده، عبارات مقابله نسخه در برگ انجام چنین آمده است: «بسم الله الرحمن الرحيم و به ثقتی، الحمد لله علی حسن صنيعه بنا و نصلی علی نبیّه و حبیبه محمد المصطفی و علی وصیّه علی امیرالمؤمنین و ولی رب العالمین و علی اولاده

العَر الكرام و هداة الأنام عليهم السَّلام إتفق الفراغ من مقابلته و تنقيح حواشيه من إبتدائه إلى هنا بمَنه و جوده و حسن توفيقه لنا، و أنا أقلَّ الخليفة بل اللّاشي في الحقيقة، العبد الجاني و المفتاق الى فيض سبحاني محمدخان بن محمدی سرکاني^۱ عفی الله عنهما يوم الأحد، ثاني ذی الحجّة الحرام من شهور سنة سبع و تسعين بعد الألف من الهجرة النبويّة المصطفويّة على مهاجرها ألف ألف سلام و تحيّة، سنة ۱۰۹۷ق.»

حاشيه نويسي با نشان «م ق مدّ ظلّه العالی، حسن طاب ثراه، فيض رحمه الله» دارد، يادداشتی از «ابوالحسن علوی» در برگ نخست آمده، حاشيه برگها اندکی رطوبت دیده و برگهای آغازین و چند برگ از انجام اندکی آسیب دیده و مرمت شده‌اند.

شماره نسخه: «۱۳۰۹۳»

۱۴۶. تهذيب الاحكام (۷۲) (حدیث، عربی)

آغاز: افتاده «... لأنه كان لا ينكر أن يكون المذكور إّما هو مسح فصار تأويلهم الآیة على هذا يبطل أصل مذهبهم في غسل الرجلين و منها انّ شبهة من جعل المسح غسلًا...»

انجام: «صلوة المضطر على بن ابراهيم عن أبيه... عن المريض لا يقدر على الصلوة قال: فقال كلما غلب الله عليه فالله أولى بالعدر عنه عن الحجال...» افتاده.

گزارش متن: نسخه موجود مشتمل بر جزء اول و دوم و از نیمه‌های باب صفة الوضوء آغاز و تا اوایل صلاة المضطر به پایان رسیده است.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نستعلیق □ تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۰ ق یا اوایل سده ۱۱ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۲۶۴ □ تعداد سطر: ۲۴ □ اندازه متن: ۹/۵×۱۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۵×۲۰ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف و حاشیه‌ها: تیماج زرشکی.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس دارای حواشی با نشان «ه، س م س، ع س رحمه الله، عاه مدّ ظلّه، ادره، ز رحمه و م ق ر سلمه الله». در حاشیه تصحیح و با نشان

۱. سرکاني منسوب به شهرستان تویسرکان در استان همدان می‌باشد، تویسرکان از دو بخش تشکیل شده، یکی توی و دیگری سرکان، از این شهر عالمان بسیاری پا به عرصه وجود نهاده‌اند.

بلغ مقابله گردیده است. در پایان جزء نخست دستخط مرحوم مولی عبدالله شوشتری متوفی ۱۰۲۱ق استاد مجلسی اول و از عالمان برجسته شیعه در عصر صفوی چنین آمده: بلغ سماعاً أیده الله تعالی و كتب المذنب عبدالله بن حسین الشوشتری عفی الله تعالی عنهما أواسط ربيع الثانی سنة سبع عشرة و ألف و كان ذلك فی بلدة اصفهان، صانها الله تعالی عن [الآفات] نسخة رطوبت و آسیب شدید دیده است.

شماره نسخه: «۱۳۹۸۳»

۱۴۷. تهذیب الاحکام (۷۳) (حدیث، عربی)

آغاز: «همچون نسخه شماره ۱۱۷۱۲».

انجام: «قال النبی (ص) جعل فی جعل الآبق دینارا إذا أخذ فی مصره و إن أخذ فی غیر مصره فأربعة دنانیر».

گزارش متن: نسخه موجود از کتاب النکاح آغاز و تا پایان کتاب اللقطة به انجام رسیده است.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تم کتاب العتق... علی ید افقر عبادالله الغنی عبدالفتاح بن میر سید علی الحسینی... فی تاریخ یوم الاثنین ثالث عشر شهر محرم الحرام من شهور سنة ستین و ألف سنة ۱۰۶۰، تمت الكتاب... نسخة مالکة افقر الفقراء... ابن هادی محمد بن حسین تونی فی عصر جمعة سادس عشر من شهر ربيع الاول سنة اربع و ثلثین فوق الف...» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: عبدالفتاح بن میر سید علی الحسینی □ تاریخ کتابت: ۱۰۳۴ق و ۱۰۶۰ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۱۲۷ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۰/۵×۲۰ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۰/۵×۳۰/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: مشمع سبز، عطف: تیماج زرشکی.

ویژگی‌ها: اندکی حاشیه نویسی دارد با نشان «ه». در حاشیه تصحیح گردیده است. این نسخه از روی نسخه‌ای استنساخ شده که با نسخه علامه شیخ حسین بن عبدالصمد جباعی حارثی همدانی پدر شیخ بهاءالدین عاملی مقابله شده است. عبارت مقابله در انجام چنین آمده: «کتب علی المنتسخ بلغ قبالا بکتاب شیخنا و سیدنا الحسین بن عبدالصمد الجباعی الحارثی الهمدانی نعمه الله». در برگ چهارم

و جاهای دیگر نسخه چنین آمده: «کتب علیه بلغ بکتاب الشیخ بخطه نعمه الله» نسخه پراکندگی دارد. بیشتر آن به خط عبدالفتاح حسینی در سنه ۱۰۶۰ ق و مقداری از آغاز و پایان آن به خط مالک نسخه محمد بن هادی بن حسین تونی در سنه ۱۰۳۴ ق می باشد. دو برگ نیز در پایان مربوط به کتاب التجارة است. نسخه رطوبت و آسیب شدید دیده و نیاز به ترمیم دارد. در برگ نخست دستخط مبارك حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) در معرفی کتاب به سال ۱۳۵۰ ق چنین آمده است: «هذه قطعة من تهذيب الأحكام لشيخ الطائفة، بخط المولى محمد التوني، و قد إستنسخها من نسخة العلامة الشيخ حسين بن عبدالصمد الحارثي والد شيخنا البهائي. حرره شهاب الدين الحسيني المرعشي النجفي ۱۳۵۰.» «کتاب النکاح: باب السنة في النکاح محمد بن يعقوب عن عدة من أصحابنا عن احمد بن محمد... قال ابو عبدالله [عليه السلام] ركعتان يصليهما المتزوج أفضل من سبعين ركعة...»
شماره نسخه: «۱۳۹۹۹»

۱۴۸. تهذيب الاحكام (۷۴) (حدیث، عربی)

آغاز: «فضل الجهاد و فرضه، محمد بن احمد بن يحيى عن ابى جعفر عن ابيه... قال قال رسول الله [صلى الله عليه و آله] ان جبرئيل اخبرني بامر قرّت به عيني و فرح به قلبي...»
انجام: «و ما ذكرته عن أبى عبدالله الحسين بن سفيان البزوفرى... و قد ذكرنا نحن مستوفى في كتاب فهرست الشيعة و الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و سلم.»
گزارش متن: نسخه موجود از آغاز کتاب الجهاد شروع و تا پایان کتاب الدیات به انجام می رسد.

گزارش نسخه: □ ترقیمه: «تمّ کتاب الجهاد... على يد الفقير المحتاج رمضان على بن محمد على رارانی قرية من قراء اصفهان تحريراً في تاريخ منتصف شهر شعبان المعظم سنة ۱۰۶۶ ست و ستین و ألف من الهجرة، قد فرغ هذا الكتاب من أوله الى آخره رمضان على بن محمد على رارانی من يوم الرابع السادس و العشرين من شهر ربيع الثاني من شهور سنة سبع و ستين بعد الالف من الهجرة النبوية المصطفوية.»

□ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: رمضان علی بن محمدعلی رارانی اصفهانی □ تاریخ کتابت: ۱۰۶۷ هـ □ عنوانها و نشانیها: مشکی □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۴۸۱ □ تعداد سطر: ۲۷ □ اندازه متن: ۱۰/۵ × ۲۱/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹ × ۳۹/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج سبز مجدول ضربی با ترنج و سرترنج و لچک.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، دارای حواشی با نشان «عد، قسم، قسم، ه و یوسف»، در حاشیه تصحیح و با نشان «بلغ» و «بلغ قبلاً آیده الله تعالی» مقابله گردیده است، این نسخه از آغاز تا انجام از سوی محمدامین قهپایی در تاریخ‌های زیر بر محمدسعید بن سراج‌الدین قاسم طباطبایی قهپایی قرائت شده متن این قرائتها همراه با اجازه به خط سید قهپایی در پایان کتاب التجارات، کتاب الوصایا و کتاب الديات، چنین آمده است: «قد قرأ علیّ الفاضل الصالح الأمين مولانا محمدامین القهپایی ایده الله من اول الكتاب الى هنا قراءة اتقان و احكام و اجزت ان یروی عتی و انا الفقیر [الی] الله ابن قاسم محمدسعید الحسنی الحسینی فی تاریخ ۳ ربیع الآخر ۱۰۷۴»، «قد قرأ علیّ الاخ الامجد مولانا محمدامین من اول الكتاب الى هنا قراءة اتقان و انا الفقیر الداعی للمومنین و المؤمنات محمدسعید الحسنی الحسینی فی ۲۴ شعبان سنة ۱۰۷۶»، «قد قرأ علیّ الأخ الأمجد الأصلح مولانا محمدامین القهپایی أصلح الله حاله و نورالله باله تهذیب الاحکام من اوله الى آخره قراءة إتقان و إحکام و قد أجزت له أن یروی عتیّ هذا الكتاب المستطاب لمن هو اهل للروایة و التعلیم من اهل الايمان و أنا المفتاق إلى ربّ الجلیل ابن قاسم محمدسعید الحسنی الحسینی الطباطبایی عفی الله عنهما بحقّ التبی و الوصیّ فی سلخ شهر شعبان سنة ۱۰۷۷»، نسخه اندکی رطوبت و آسیب دیده است.

شماره نسخه: «۱۴۰۱۰»

۱۴۹. تهذیب الأحکام (۷۵) (حدیث، عربی)
 آغاز: «همچون نسخه شماره ۱۱۹۴۴».
 انجام: «فعمدت صاحبة البنت فوضعت بنتها فی المهد الذی فیہ الإبن وأخذت إبنها فقالت صاحبة البنت: الإبن إبنی...» ناتمام.
 نسخه موجود از کتاب الزکاة تا قضا را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: ۱۰۲۶ ق (برگ ۲۳۳) □ محل کتابت: اصفهان □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۴۳ □ تعداد سطر: ۲۰ □ اندازه متن: ۱۷×۱۱ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۸×۲۵/۵ سانتیمتر □ نوع جلد: چرم مشکی ساده.

ویژگی‌ها: نسخه نفیسی است، دارای مزایای بسیار از جمله: در آغاز، دستخط حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) چنین آمده: «هذه نسخة نفیسة مقروءة على العلامة الشيخ السلیمان البحرانی، مصححة بتصحيحه» و حواشی بسیاری در تصحیح و شرح و علامت قرائت و بلاغ و مهر مربع با عنوان «لا إله إلا الله الملك الحق المبين» و آثار رطوبت و فرسودگی دیده می‌شود.

شماره نسخه: «۱۴۲۱۸»

(حدیث، عربی)

۱۵۰. تهذیب الأحكام (۷۶)

آغاز: «بسمله، الحمد لله ولی الحمد و مستحقه... ذاکرني بعض الأصدقا ايده الله تعالى ممن أوجب حقه علينا بأحاديث أصحابنا... باب الأحداث الموجبة للطهارة، ذكر الشيخ ايده الله ان جميع ما يوجب الطهارة من الأحداث عشرة أشياء...». انجام: «قال الصادق عليه السلام: لقوم من أصحابه، إنه قد حق لي أن آخذ البرى منكم بالسقيم و كيف لا يحق لي ذلك به و أنتم يبلغكم عن الرجل منكم القبيح و لاتنكرون عليه و لا يتهجرونه و لا تؤذونه حتى يترك، تم».

نسخه موجود، از کتاب الطهارة آغاز و تا کتاب الجهاد به انجام می‌رسد.

گزارش نسخه: □ ترقیمة: «کتبه بنفسه لنفسه... فضل بن محمد بن فضل العباسی اصلاً الجزایری مولداً و مسکناً و کان الفراغ من تسويده ليلة السادسة و العشرين من شهر ذی القعدة سنة السادسة عشر بعد الألف من الهجرة و الحمد لله.» □ نوع خط: نسخ □ نام کاتب: فضل بن محمد بن فضل عباسی الجزائری □ تاریخ کتابت: ۱۰۱۶ تا ۱۰۱۸ ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۳۶۱ □ تعداد سطر: ۳۱ □ اندازه متن: ۲۲/۵×۱۳/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۲۲×۳۲ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با لچک ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است بسیار نفیس، در حاشیه تصحیح شده و دو بار با عبارات «بلغ سماعاً آیده الله، ثم بلغ سماعاً وفقه الله تعالی، ثم بلغ قرائتی علیه آیده تعالی» مقابله و تصحیح شده، اجازه‌ای همراه إنهاء در برگ «۸۶» چنین آمده: «ثم بلغ سماعاً بقرائتی علیه آیده الله تعالی و أجزت له روايته عنی لمن یحبّ و یرضی بالطرق التي لی عن مشایخی رحمهم الله تعالی و أنا الفقیر علی الله القوی شرف‌الدین علی الحسنی الحسینی الموسوی»، «أنهاہ سماعاً لایقصر عن القراءة الشیخ الصالح شیخ فضل ادام الله توفیقه و سهّل فی سبیل الخیرات طریقہ فی اوقات متعددة آخرها نهار الخمیس ثانی عشر من شهر رجب المرجّب من شهور السنّة العشرین بعد الألف، و قد أجزت له روايته و قرائته لمن شاء و أحبّ، بطرقی المقرّرة كما یتّضح لديه إن شاء الله تعالی الی مصنّفه أخذاً علیه ما أخذ علی من الاحتیاط قاله بلسانه و کتبه بینانه فقیر عفو الله العلیّ، عبداللّٰہ بن سعد حامداً مصلياً مستغفراً مسلماً»، مشابه این إنهاء و اجازه در برخی مواضع دیگر نسخه نیز آمده، «قد قرء علیّ من أوّل الكتاب الی هذا الموضع قراءة قرأ علیّ ما بعد هذا ایضاً مع جماعة الی قریب من ... الكتاب، الشیخ الفاضل الكامل التّقی التّقی الصّالح الألعی اللّوذعی الشیخ عیسی بن محمّد الجزائری آیده الله تعالی قراءة تحقیق و تدقیق متنّاً و سنداً و کان مدّة قرائته علیّ ... اکثر من استفادته، و أجزت له روايته عنی لكلّ من یحبّ و یرضی، بطرقی المكتوبة عن مشایخی قدّس الله أرواحهم و ألتمس منه وفقه الله تعالی فی الدّارین ...» (در انجام نسخه)، نسخه بدھا در حاشیه آمده، به بخشی از برگهای پایانی رطوبت سرایت نموده است.

شماره نسخه «۱۵۳۲۲»

۱۵۱. تهذیب الأحكام (۷۷)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، کتاب المزار من کتاب تهذیب الأحكام، مختصر فی ذکر انساب اللّٰہی صلی الله علیه و آله و الأئمّة علیهم السّلام و زیاراتهم و تواریخهم و قدر مشاهدہم و الخبر الوارد فی زیارة ...».

انجام: «فقال: یعتق مکانہ رقبة مؤمنة و ذلك قول الله عزوجلّ و إن کان من قوم عدوّ لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة، تمّ کتاب الدّیات و هو آخر الكتاب...».

گزارش نسخه: □ ترقیمة: «بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله على إكمال دينه و إتمام نعمته، و الصلاة على نبيه محمد، شفيع أمته و على الأطيبين من أهل بيته و عترته، أما بعد، فقد وفقني الله سبحانه بفضلته و رحمته، لكتابة كل من الكتب الأربعة من فاتحته الى خاتمته لاسيما هذا الكتاب الجامعة الأبواب، الذي هو مرجع أولى الألباب، لمؤلفه طوبى و حسن مآب، بعد إتمام الكافي لثقة الاسلام محمد بن يعقوب الكليني و من لا يحضره الفقيه للشيخ الصدوق محمد بن بابويه القمي و الإستبصار لشيخ الطائفة المحقة -قدس الله أرواحهم الزكية و حشرهم مع الائمة المرضية- فله الحمد على ما اهلتني لذلك و المرجو من فضل الكريم الوهاب أن يجعله لى ذخراً ليوم الحساب اذ لم يكن غرضي و مطلوبي منها إلاّ تحصيل الثواب و فكاك رقبتى من شدايد العقاب و المأمول من رحمته أن يحشرنى فى الدنيا مع الأخيار، و فى دار القرار مع الائمة الأبرار عليهم صلوات الملك الجبار،... و كتب بيمناه الجانية الفانية تراب أعتاب عترة رسول الثقلين، ابن محمد على، محمد حسين... فى سلخ شهر شعبان المعظم من شهور سنة ١٠٧٨ ثمان و سبعين بعد الألف...» □ نوع خط: نسخ □ نام كاتب: محمد حسين بن محمد على □ تاريخ كتابت: شعبان ١٠٧٨ □ عنوانها و نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقى □ تعداد برگ: ٤٨٧ □ تعداد سطر: ٢٣ □ اندازة متن: ١١×٢١ سانتيمتر □ اندازة جلد: ١٩×٣١ سانتيمتر □ نوع جلد: تيماج ضربى مجدول با لچك ترنج و سرترنج گل و بوته قرمز.

ویژگی ها: نسخه ای نفیس است، در حاشیه تصحیح شده و نسخه بد لها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، به گفته کاتب نسخه، با دو واسطه از روى نسخه اصل به خط مؤلف بزرگوار استنساخ شده است: «لقد استنسخت هذه النسخة الشريفة و عورضت و صححت من نسخة معتبرة، عرضها زبدة المحدثين و مروج آثار الائمة الطاهرين عليهم السلام، مولانا محمدتقى قدس الله روحه، على نسخة كانت بخط شيخ الاسلام و المسلمين الشيخ حسين بن عبدالصمد الحارثى، والد الشيخ بهائى نور الله ضريحهما و كان قد كتبها من النسخة التى كانت بخط شيخ الطائفة الحقّة و رئيسها محمد بن الحسن الطوسى -طيب الله رمسه- و قرأها على الشهيد الثانى رضی الله عنهم أجمعين- ثم عرضها المولى محمدتقى ثانياً على

نسختی الفاضلین الکاملین المولی احمد الاردیبیلی و المولی عبدالله التستری... فکلما کان فی اصل کتابنا و کلما کان علی الهامش فهو مطابق لنسختی الفاضلین المبرورین... و کتب الکاتب... محمدحسین تراب الأعتاب فی سلخ الشّهر الشّریف شعبان المعظم من شهور سنة ۱۰۷۸، ثمان و سبعین بعد الألف...». مشیخة روایات بعد از پایان کتاب آمده است.

شماره نسخه «۱۵۳۳۹»

۱۵۲. تهذیب الأحکام (۷۸)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، الحمد لله ولیّ الحمد و مستحقّه و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و آله و سلم تسلیماً ذاکرنی بعض الأصدقا ایّده الله تمّن أوجب حقّه بأحادیث أصحابنا ایّدهم الله...».

انجام: «فقال: یعتقد مکانه رقبة مؤمنة و ذلك قول الله عزّوجلّ: و إن کان من قوم عدوّ لکم و هو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة، تمّ...».

گزارش نسخه: □ نوع خط: نسخ □ تاریخ کتابت: پیرامون سده ۱۱ق □ عنوانها و نشانیها: قرمز، آبی و طلایی □ نوع کاغذ: شرقی □ تعداد برگ: ۶۹۷ □ تعداد سطر: ۳۳ □ اندازه متن: ۱۳×۲۵/۵ سانتیمتر □ اندازه جلد: ۱۹×۳۴ سانتیمتر □ نوع جلد: تیماج مشکى ضربی مجدول با ترنج و سرترنج گل و بوته.

ویژگی‌ها: در حاشیه تصحیح شده، نسخه بدلها با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، دارای ده سرلوح زیبای مرصع، برگها مجدول سه خطی طلا، قرمز و لاجورد با کمند طلایی، چند برگ از پایان نسخه بازنویس شده، وقف نامه نسخه از «حاج علی تاجر خوئی» به سال ۱۲۵۳ق بر طلاب علوم دینی تبریز با مهر بیضی «مظهر هر دو جهان است علی» در برگ آغازین آمده است.

شماره نسخه «۱۵۳۴۴»

۱۵۳. تهذیب الأحکام (۷۹)

(حدیث، عربی)

آغاز: «بسمله، الحمد لله ولیّ الحمد و مستحقّه... ذاکرنی بعض الأصدقاء ایّده الله

مَنْ أَوْجِبَ حَقَّهُ بِأَحَادِيثِ أَصْحَابِنَا أَيَّدَهُمُ اللَّهُ وَرَحِمَ السَّلْفَ مِنْهُمْ وَ مَا وَقَعَ فِيهَا مِنَ الْإِخْتِلَافِ وَ التَّبَايُنِ وَ التَّضَادِّ وَ حَتَّى لَا يَكَادُ يَتَّفَقُ خَبْرٌ إِلَّا وَ بَازَائِهِ مَا يَضَادُهُ...».

انجام: «و كيف لا يحق ذلك و أنتم يبلغكم عن الرجل منكم القبيح فلا تنكرون عليه و لا تهجرونه و لا تؤذونه حتى يتركه، تم كتاب الجهاد».

نسخه موجود، كتاب الطهارة تا كتاب الحج به ضميمه كتاب الجهاد را در بر دارد.

گزارش نسخه: □ ترقیمة: «تم ... على يد العبد الراجي الى رحمة ربه الغني ابن محمد حسين ابراهيم الحسيني الرازي في يوم الثلاثاء من أواخر شهر ربيع الثاني سنة إحدى و سبعين بعد الألف من الهجرة النبوية المصطفوية على هاجرها ألف ألف صلاة و ألف تحية اللهم وفقنا لقراءته و مقابله و تصحيحه إنك أنت المنان الكريم ...» □ نوع خط: نسخ □ نام كاتب: ابراهيم بن محمد حسين حسيني رازي □ تاريخ كتابت: ربيع الثاني ۱۰۷۱ □ عنوانها و نشانيها: قرمز □ نوع كاغذ: شرقي □ تعداد برگ: ۳۹۴ □ تعداد سطر: ۲۵ □ اندازه متن: ۱۰/۵ × ۱۷/۵ سانتيمتر.

ویژگی‌ها: نسخه‌ای است نفیس، در حاشیه تصحیح شده، بر علامه عبد علی الحویزی صاحب تفسیر نور الثقلین قرائت شده، دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (رحمه الله) در خصوص کتاب در برگ نخست چنین آمده: «کتاب التّهذیب شیخ الطائفه و التّسخة مقرونة علی العلامة عبد علی الحویزی صاحب تفسیر نور الثقلین و فی آخره إجازة منه بخطه الشّریف للمولی العلامة عبدالرزاق بن الحسن الجیلانی الشّهیر، حرّره العبد، شهاب الدّین الحسینی المرعشی التّجفی».

با نشان «تمّ بلغ سماعاً آیدہ الله تعالی» مقابله شده، حاشیه نویسی با نشان «ق، ص، م، م ح د، م د ع ا ق» دارد، نسخه بدلهای با نشان «خ ل» در حاشیه آمده، تملک عبدالحمود شیرازی با مهر مربع «أفوض أمری الى الله عبده محمود»، محمد کاظم بن عبدالله رازی با مهر بیضی «یا امام موسی الکاظم أدركنی»، تملک محمود دینانی با مهر بیضی «محمود» و مهر بیضی «عبده مرتضی» در برگ نخست و مهر مربع «عسی ربک أن یبعثک مقاماً محموداً» در برگ سوّم آمده، به نسخه رطوبت سرایت نموده و برخی از عبارات آسیب دیده است.

شماره نسخه «۱۵۳۶۷»

کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی منتشر کرده است:

جهان کتابخانه ها

گزیده مقالات درباره کتابخانه های ایران و جهان

جلد دوم

بکوش
سید محمود مرعشی نجفی